NAJER FOLKSBLAT
Oplata pocztowa uiszczona ryczałtem.

פרייז 15 גראשען

10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 115 | Łódź, Poniedziałek, 18 maja 1936 | אדרעס: לאדז, פעטריקאווער 21 טעל. 224-71 Adres: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. pocz. 1.06 | לאדז, מאנטאג פ׳ במדבר כ״ז אייר תרצ״ו

נחום סאקאלאוו – טויט

דער גרויסער יוד, עהרען-פרעזידענט פון דער אלוועלטליכער ציוניסט. ארגאניז. איז נעכטען געשטארבען פון א הארץ-אטאק

לאנדאן, 17 (יט״א טעלעגראפיש) היינט 6.15 אוו. איז פלוצים געשטארבען פון א הארץ-אטאק נחום סאקאלאוו. ביי יציאת נשמה זענען געווען אנוועזענד זיינע צוויי טעכטער.

די לעצטע טעג האט ער זיך געפיהלט שלעכט. נעכטען איז איהם געווען בעסער. פריהשטיק האט ער געגעסען צוזאמען מיט דער פאמיליע. פלוצים פארנאכט, האט ער בעקומען א הארץ-אטאק און באלד געשטארבען.

דער טאג פון דער לויה איז נאך נישט בעשטימט.

נחום סאקאלאוו האט איבערגעלאזט 4 טעכטער און צוויי זיהן. דער פערשטארבענער איז אלט געווען 75 יאהר.

שר וגדול נפל בישראל!

פון ישעיה אוגער

האס שווער געפרובטע יודישע פאלק, פון טויזענד וואנדערן בלוטענדיג, שטעהט היינט טיף דערשיטערט פון א נייעם שווערען קלאפ פון שיקזאל:

— אונזער פיהרער סאקאלאוו איז נישטא מעהר! —

עס איז אוועק פון אונז א גרויסער פיהרער, א וועגווייזער און דערציהער, א העראלד פון די שענסטע יודישע האפנונגען, אנ׳אדוואקאט פון יודישען פאלק, א פערטיידיגער פון זיינע אינטערעסען, פון זיינע רעכט אויף אנ׳אייגען לעבען, דער טרעגער פון די איבערגע יודישע אידעאלען ווי מיר האבען זיין גלייכען נישט געהאט זייט הערצל האט זיך בעוויזען אויפ׳ן האריזאנט פון דער יודישער ווירקליכקייט.

עס איז אוועק פון אונז א פיהרער, וואס איז געווען די פערזאניפיקאציע פון אונזער אויפלעבונגס-אידעאל, די פערקערפערונג פון אונזער בעפרייאונגס-קאמף.

עס האט אויפגעהערט צו קלאפען א טרוים יודיש הארץ, דאס הארץ פון א טותתיהו הפהן, פון א ר׳ עקיבא, א הארץ, וואס האט מיט אזוי פיל ליבע ארומגענומען זיין פאלק, געבלוטיגט מיט בלוטיגע ליידען און זיך געפרעהט מיט זיין גרויסער שאפונגס-פרייד, פון יסורים און האפנונגען געמישט.

עס האט אויפגעהערט צו דענקען א גרויסער יודישער גייסט, וועלכער איז געווען ווי אין דער היים אין אלע יודישע קולטור-אוצרות פון די עלטסטע ביז די נייעסטע צייטען.

עס איז פערלאשען געווארען דאס טרויסע ליכט פון דער פייער-זייל, פון דעם פיהרענדיגען עמוד האיש, וואס איז געשטאנען אויפ׳ן שייד-וועג צווישען אלטען און נייעם דור, צווישען דעם פאסיוו ליידענדיגען און דעם קעמפענדיגען און אויפלעבענדיגען.

עס איז אוועק פון אונז נחום סאקאלאוו —

— און דאס יודישע פאלק איז פעריתומ׳ט געווארען.

טיף דערשיטערט, געהילט אין טרויער שטעהט היינט דאס יודישע פאלק ביים טויטען-בעט פון זיין גרויסען פיהרער.

ער איז געווען דער ערשטער יודישער אויסערן-מיניסטער זינט דאס יודישע פאלק האט פערלוירען זיין זעלבסטשטענדיגקייט. ער איז געווען א לאנגע צייט פרעזידענט פון אונזער נאציאנאלער רעגירונג. ער איז געווען דער יודישער דיפלאמאט, וואס האט צום ערשטען מאל זייט צוויי טויזענד יאהר אויסגעווירקט ביי פרעמדע מלוכות זייער סאנקציע און אונטערשריפט אויף א הסכם וועגען די רעכט פון יודישען פאלק אויף זיין היסטארישען לאנד, וועגען די רעכט פון יודען אויף אנ׳ אייגענע נאציאנאל-פאליטישע עקזיסטענץ.

מיט זיין אוועקגעהן פערענדיגט זיך איינס פון די גלאנצפולסטע קאפיטלען אין דער נייעסטער געשיכטע פון יודישען פאלק, — א קאפיטעל פון גרויסע נצחונות און דערגרייכונגען פון א היסטאריש-פאליטישער בעדייטונג, אבער אויך פון איבערמענשליכע יסורים און חבלי-לידה. אין אלע פאזיסען פון די דאזיגע היסטארישע געשעהענישען און דערגרייכונגען, פון די גרויסע ציוניסטישע ערפאלגען, האט ער געשפילט א פראמינענטע ראל, האט ער פערנומען אלע מאל א עקספאנירטע שטעללונג און איז געווען איינע פון די אנגעזעהענסטע פיגורען.

וועגען זיין טעטיגקייט אלס ציוניסטישער פיהרער, בעזונדערס אבער וועגען זיין דיפלאמאטישער ארבייט און פערשידענע לענדער אין דער צייט פון וועלט-קריג, וועגען זיינע דיפלאמאטישע אונטערהאנדלונגען מיט פערשידענע רעגירונגען אין אינטערעס פון יודישען פאלק, וועגען זיין ווירקען בעת דער פרידענס-קאנפערענץ און ביים אדורכפיהרען דעם מאנדאט און וועגען זיין ווייט-פערצווייגטער און אומדערמידליכער פראפאגאנדיסטישער און פאליטישער ארבייט לטובת דער נאציאנאלער היים און כמעט אלע ווינקלען פון דער וועלט — וועגען דעם וועט האבען צו שרייבען זעהר א סך דער צוקונפטיגער יודישער היסטאריקער.

און דאס, וואס ער וועט שרייבען, וועט זיין די געשיכטע פון א וואונדערבארען לעבען, פון א רייכען און בעוועגטען לעבען, די לעבענסגעשיכטע פון א זשעני און גייסטעס-העלד און א מענש פון א אומגעוועהנליכער גייסטיגער און מאראלישער פראפארץ. פון א פאטריאט און געטרייען דיינער פון זיין פאלק, וועלכער פערנעמט א פלאץ אין איין רייה מיט די גרעסטע אין דער וועלטגעשיכטע.

א גייסטעס-מענש און א שפראך-זשעני, א זשורנאליסט און פובליציסט פון א גרויסען פארמאט און פון דעם קלאסישען טיפ, ווי מ׳האט זיי געזעהן אין די פריהערדיגע צייטען נאר ביי די גרויסע קולטור-פעלקער; א מאן, וואס איז געווען ווי ביי זיך אין דער היים אין תלמוד און דער רבנישער ליטעראטור, אין דער יודישער געשיכטע און קולטור פון אלע צייטען, אין דער גייסטיגער שאפונג פון יעדען דור— איז ער צוגלייך געווען א מאן מיט א גרויסען וועלטליכען וויסען, מיט א ענציקלאפעדישער בילדונג. א ווירקליכער אייראָפעער פון א איינציגארטיגען טיפ, וועלכער האט פעראייניגט אין זיך אויף א וואונדערבארען אופן דאס אלטע מיט דעם נייעם, דאס טראדיציאנעלע מיט דעם פראגרעסיווען, מזרח-אייראפע מיט דעם מערב. די גרינדליכסטע און די טיפסטע יודישע בילדונג מיט דעם מאדערנסטען וויסען.

אלס שריפטשטעלער און פובליציסט איז ער געווען איינער פון די פראמינענטסטע דערציהער פון זיין פאלק, האט ער צוגעגרייט דאס פאלק צו דער אידעאישער איבערקערעניש, צו דער נאציאנאלער רעוואלוציע, מיט וועלכער ער אליין האט נאכדעם אנגעפיהרט.

דער גייסטעס-מענש, דער פובליציסט, האט זיך שפעטער ארויסגעוויזען פאר א מאן פון דער טאט, פון קאנקרעטע מעשים, פאר א דיפלאמאט און מלוכה-מאן פון א גרויסען פארנעם.

זיין לעבען און זיין ארבייט פאר די לעצטע 25 יאהר האט ער געווידמעט אויסשליסליך דעם יודישען פאלק און זיין בעפרייאונגס-קאמף. אין דינסט פון דער יודיש-נאציאנאלער זאך האט ער איצט פערענדיגט זיין גרוים און ארבייטסרייך לעבען.

זיינע היסטארישע פערדינסטען פאר׳ן יודישען פאלק זענען זעהר גרוים. ער האט זיך פעראייביגט אלס איינער פון די זינגער אין קאמף פאר די יודישע רעכט אויף ארץ ישראל.

— נחום סאקאלאוו איז נישטא מעהר! — אבער זיין נאמען און זיין אנדענק וועלען אייביג לעבען אין דער יודישער געשיכטע.

אין צוקונפטיגען יודישען פאנטעאן וועט ער פערנעהמען א עהרען-פלאץ אין איין רייה מיט הערצלען און מיט די אנדערע גרויסע פיהרער און בעפרייער פון יודישען פאלק.

תנצב״ה.

דער ארץ-ישראל׳דיגער ישוב אין טרויער

צוליב׳ן טויט פון פרעזידענט סאקאלאוו

ירושלים, 17 (יט״א טעלעגראפיש) די ידיעה וועגען סאקאלאוו׳ס טויט איז אנגעקומען קיין ירושלים ווען אין שטאט איז שוין געווען ערקלערט בעלאגערונגס-צושטאנד. נישט קוקענדיג דעררויף האט זיך די ידיעה בליציגשנעל פערשפרייט איבער דער גאנצער שטאט. איבערן בנין פון דער יודישער אגענץ און אנדערע נאציאנאלע אינסטיטוציעס איז ארויסגעהאנגען געווארען די בלוי-ווייסע פאהן איינגעהילט אין קרעפ און אראפגעלאזען ביז דער העלפט.

תל-אביב, 17 (יט״א טעלעגראפיש) צוליב דער ידיעה וועגען נחום סאקאלאוו׳ס טויט איז די שטאט און אלע קאלאניעס איינגעהילט אין טרויער, מארגען וועט ווארשיינליך ערקלערט ווערען א נאציאנאלער טרויער אין גאנצען לאנד.

קאנדאלענץ - דעפעשען פון אלע עקען וועלט.

לאנדאן, 17 (יט״א טעלעגראפיש) אין אוועגד איז צונויפגערופען געווארן א טרויער-זיצונג פון אלע ציוניסטישע אנפיהרענדיגע פערזענליכקייטען. דעם פערשטארבענעמס פאמיליע האט שוין ביז׳ן אוועגד בעקומען צענדליגער קאנדאלענץ - דעפעשען פון אלע עקען וועלט.

פרעזידענט וויצמאן אפגעפאהרען קיין לאנדאן.

פאריז, 17 (ספ. טעל.) פרעזידענט וויצמאן, וועלכער געפינט זיך אין פאריז, איז באלד נאכ׳ן דערהאלטען די ידיעה וועגען טויט פון נחום סאקאלאוו אפגעפלויגען מיט אנ׳ עראפלאן קיין לאנדאן.

יודיש-נאציאנאלער טרויער אין פוילען

וועט בעשטימט ווערען דורך דעם ציוניסטישען צענטראל-קאמיטעט

ווארשא, 17 (ספ. טעלעפאניש) באלד ווי ס׳איז דערהאלטען געווארען די ידיעה וועגען טויט פון נחום סאקאלאוו איז אפגעהאלטען געווארען א געמיינזאמע טרויער-זיצונג פון די צענטראל-קאמיטעטען פון אלע ציוניסטישע ריכטונגען. ס׳איז בעהאנדעלט געווארען די פראגע, ווי אזוי צו פראקלאמירען דעם נאציאנאלען טרויער. מארגען וועט א ספעציעלע דעלעגאציע אפפליהען קיין לאנדאן.

שלוחים פון די צענטראל-קאמיטעטען זענען ארומגעגאנגען איבער די יודישע לאקאלען און די מוזיק-פראדוקציעס זענען אפגעשטעלט געווארען אויף א האלבע שעה. אלע ציוניסטישע אינסטיטוציעס וועלען אלס צייכען פון טרויער מארגען זיין געשלאסען.

דער רושם אין לאדז

באלד ווי ס׳איז אנגעקומען די ידיעה וועגען טויט פון נחום סאקאלאוו איז פארגעקומען א קורצע בעראטונג אין דער לאדזער יודישע ארגאניזאציע, ס׳איז בעשלאסען געווארען, אז צוליב׳ן טויט פון רבי נחום סאקאלאוו ז״ל וועט היינט דאס ציניסטישע בורא מיט אלע זיינע אפטיילונגען זיין געשלאסען.

היינט 1.30 מיטאג קומט פאר אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע (שרודמיעסקא 29) א געמיינזאמע טרויער-זיצונג פון די קאמיטעטען פון אלע ציוניסטישע גרופירונגען און ארגאניזאציעס.

אויסערגעוועהנליכע סעסיע פון סיים

וועט צונויפגערופען ווערען היינט אדער מארגען

ווארשא, 17 (טעלעפאניש) אין די פאליטישע קרייזן הערשט די איבער־צייגונג, אז אין די נאהענטסטע טעג זאל צונויפגע־רופען ווערען די אויסערגעוועהנליכע סעסיע פון סיים און סענאט.

דער דעקרעט פון מלוכה־פרעזידענט וועגן צו־נויפרופען די אויסערגעוועהנליכע סעסיע זאל ... שיינען שוין היינט מאנטאג אדער מארגען דינסט...

טאג־טעגליך

נייע עסטרייכישע רעגירונג

ס'איז שוין נאך דער רעקאנסטרוקציע פון עסטרייכישען קאבינעט, דער וויצע־קאנצלער שטאר־העמבערג, וועלכער איז גלייכצייטיג געווען פיהרער פון היימאטס - פראנט איז אוועק אין דימיסיע, דער אפיציעלער קאמוניקאט, וועלכער איז וועגן דעם פערעפענטליכט געווארען דורך דער נייער רעגירונג דערצעהלט דער וועגן, אז דאס אפטרעטן פון עטליכע מיניסטארען מיט'ן גראף שטארהעמבערג בראש איז א רעזולטאט פון די מיינונגס־פערשידענהייטען, וועלכע האבען עקזיסטירט צווישען דעם וויצע־קאנצלער מיט'ן קאנצלער שושניג. ווייטער דער צעהלט דער קאמוניקאט, אז די אויפגאבע פון דער נייער רעגירונג איז די קאנצענטראציע פון אלע נאציאנאלע כוחות און צוליב דעם האט דער קאנצ־לער שושניג אויך איבערגענומען די אנפיהרונג מיט'ן היימאטס־פראנט, דער קאמוניקאט האט אויך נישט פארגעסען צוצוגעבען, אז די נייע פאליטישע ליניע פון דער רעגירונג וועט בלייבען אונפער־ענדערט.

דער קאמוניקאט דערצעהלט אבער נישט אין וואס עס זענען בעשטאנען די מיינונגס־פערשידענ־הייטען צווישען שושניגען און שטארהעמבערגערן און דאס איז זעהר כאראקטעריסטיש, ווייל עס איז זיכער, אז דא האט זיך געהאנדעלט וועגן דעם „היימאטס פראנט" וועגען וועלכען מ'האט שוין לאנג גערעדט, אז זיינע וועגען זענען נישט אין הסכם מיט דער אפיציעלער פאליטישער ליניע פון דער עסטרייכישער רעגירונג.

גראף שטארהעמבערג איז אבער נישט פון די נאטורען, וועלכע לאזען בלייבען רוהיג זיצען און אננעהמען דעם גורל אזוי ווי ער איז, ער איז נישט פון די מענשען, וועלכע זאל אזוי לייכט אראפשלונגען די מפלה וועלכער ער האט באמת געליטען.

איצט מעלדען טאקע איינפלוסרייכע פאריזער צייטונגען, אז אין די ענגלישע פאליטישע קרייזען איז מען שטארק בעאונרוהיגט צוליב דעם גורל פון דער נייער עסטרייכישער רעגירונג.

פון וויען קומען אן ידיעות וועגען דעם, אז שטארהעמבערג גרייט זיך צו א אנגריף אויף דער נייער רעגירונג, צוליב דעם זענען אלע עפענטליכע בנינים און אפילו די שולען בעשטימט געווארען אויף צו בעזעצען זיי מיט מיליטער, וועלכעס ווערט צוגעגרייט אפצושלאגען דעם אנגריף, יעדענפאלס איז זיכער, אז צוויי מלוכות שפילען דא די הויפט־ראל, פון איין זייט דייטשלאנד און פון דער אנדערער זייט איטאליען.

ד.

איטאליענישע מאכט איז אביסיניען

האט ארויסגעשיקט דעם ספעצ. קארעספאנדענט פון „טיימס"

לאנדאן, 17 (ספ. טעל.)

א גרויסע אויפרעגונג אין די ענגלישע פאליטישע קרייזען האט ארויסגערופען די ידיעה פון אדיס־אבעבא, אז די איטאליענישע מאכט האט דערוויי־טערט דעם ספעציעלען קארעספאנדענט פון „טיימס" סטיר אונטערן פארוואורף פון פיהרען א פיינדליכע פראפאגאנדע און שפיאנאזש. סטיר איז גע־צוואונגען געווארען תיכף צו פערלאזען אביסי־ניען און איז שוין היינט ארויסגעפאהרען קיין דזשי־בוטי. צוזאמען מיט איהם זענען ארויסגעשיקט גע־ווארען נאך 3 זשורנאליסטען אונטער דעמזעלבען פארוואורף.

קריגס־מיניסטער קאספשיצקי

ראטעוועט דעם לאטווישען מיליטער־אטאשע מיט זיין טאכטער

וארשא, 17 (טעלעפאניש)

בעת א שפאציר מיט יאכטען פון אפיצירען־קלוב האט זיך איין יאכט איבערגעקעהרט און דער לאטווישער מיליטער־אטאשע קלוג צוזאמען מיט זיין טאכטער זענען אריינגעפאלען אין וואסער.

די געסט זענען ארויסגעראטעוועט געווארען דורכ'ן קריגס־מיניסטער קאספשיצקי פערזענליך, די געסט זענען ארויס גאנץ, זיי האבען זיך בלויז געמוזט איבערטון.

געשטארבען אדוו. מארקוס רוטען

ארויסגערופען אדוו. לייב לאנדוי איבערצונעהמען די פערטיידיגונג פון די 17 גראדנער יודען

ווארשא, 17 (טעלעפאניש)

היינט איז נאך א לאנגער קראנקהייט גע־שטארבען אין שפיטאל אויף משיטסע דער בעקאנ־טער גראדנער אדוואקאט מארקוס רוטען. דער פער־שטארבענער איז געווען וויצע־פרעזעס פון דער יודישער קהלה אין גראדנא, ראטמאן פון שטאט־ראט און מיטגליד פון גראדנער אדוואקאטען־קאלא. ער האט זיך בעריהמט געמאכט מיט דער פערטיי־דיגונג פון די 17 יודען, וועלכע זענען געווען אנ־געקלאגט אין בעקאנטען גראדנער פראצעס, היות ווי דער אפעלאציע־פראצעס פון די 17 יודען קומט שוין פאר דעם 22. אין ווילנא, האט מען טעלע־גראפיש ארויסגערופען דעם אדוו. לייב לאנדוי, אז ער זאל איבערנעהמען די פערטיידיגונג פון די 17 גראדנער יודען.

געשטארבען דער גאון, גריכישער פרעמיער טסאלדאריס

אטען, 17 (ספ. טעל.)

דער גאון. פרעמיער טסאלדאריס איז ביי־נאכט געשטארבען פון א מח־שלאג.

דעמאלירט מצבות און מארמאר־שטיינער

אין א לאגער פון מצבה־קריצער

ווארשא, 17 (טעלעפאניש)

נישט ענטדעקטע פערברעכער האבען זיך אריינגעריסען אין לאגער פון מצבה־קריצער איי־זענבערג, אקאפאווא 52. און צובראכען אלע פער־טיגע מצבות און די מארמאר־שטיינער. פאליצי פיהרט אן אויספארשונג.

וואלקען־ברוך איז בודאפעשט

בודאפעשט, 17 (ספ. טעל.)

איבער דער הויפט־שטאט איז אדורך א גע־וואלדיגער שטורם, וועלכער איז געווען פערבונדען מיט א וואלקען־ברוך. דאס וואסער האט פערפליצט א רייה גאסען.

ערמארדעט א ריכטער אין סטאניסלאוואוו

דער מערדער איז נישט ענטדעקט געווארען

סטאניסלאוואוו, 17 (ספ. טעל.)

נעכטען ביינאכט איז אין מיטען גאס ער־מארדעט געווארען דורך א מעסער אין הארצן דער ריכטער פון קרייז־געריכט טשעסלאוו האפ־מאקל. דער ערמארדעטער איז געווען א לעגיא־ניסט און אנ'אנגעזעהענער געזעלשאפטליכער טוער.

פוילישער יוד, שאך־מייסטער פון אמעריקא

ניו־יארק, 17 (יט"א טעלעגראפיש) אי שאך־טורניר וועגען דער מייסטערשאפט פון אמע־ריקא איז אלס מייסטער ארויס דער פוילישער יוד שמואל שירעצקי (דער בעקאנטער שמואל'יק).

גויפרופען די אויסערגעוועהנליכע סעסיע זאל ... שיינען שוין היינט מאנטאג אדער מארגען דינס...

אונזער ווארט

ווען ס'ענדערט זיך א רעגירונג

ווען ס'ענדערט זיך א רעגירונג, שטעלט די עפענטליכע מיינונג א פראגע: צי וועט די לאגע ענדערען? וועלכע וועלען זיין די ער... זארגען פון דער נייער רעגירונג, וועלכע ... זיין איהרע ערשטע אויפגאבען?

דער ענטפער ווערט געזוכט אין דער ... טיגער ווירקליכקייט, אין די אלגעמיין בעק... פאקטען און בעציהונגען.

דער וויכטיגסטער פאסטולאט, די גרע... זארג, וועלכע ס'ווארפט אונז אן דער איצט... מאמענט איז די פערשטארקונג פון פולס ... ווירטשאפטליכען לעבען פון לאנד, פערשטא... דעם אקטיוו־טעמפא פון אלע לאנדעס... טארען, מיט איין ווארט — די ענטוויקלונג ... נאר פון דער גרויסער אינדוסטריע, נאר ... פון דער מיטעלער, קליינער און פון האנדווערק.

די פאטענציאנעלע קראפט פון דער אינדוס... די פאבריקען און האנדווערקער־ווארשטאטען, פערמעגליך פויערטום האט א נישט־קלענערן ... דייטונג פאר דער פערטיידיגונג פון וואוילשטאנד ... לאנד ווי פעסטונגען און בעוואפנונגען דערמיט ... אויך צונויפגעבונדען די ליקווידאציע פון דער ארבעטסלאזיגקייט, וועלכע איז א גוטע שיינונג אין רעגירונג פון ווירטשאפטליכען קריזיס.

די ענדערונגען אין דער רעגירונג ... אויפגענומען דורך דער געזעלשאפט ווי א ... פון ווילען צו ל'קווידירען איינמאל פאר אלע ... די אלע ווירטשאפטליכע וועהטאגען און ליקווידי... די ארבייטסלאזיגקייט, דער ערשטער בעדינג ... אזא אקציע איז די רוהע און זיכערקייט פון ... מ'קען קיינעם נישט צווינגען צו ווירטשאפט... אקטיוויטעט אין דער צייט ווען ער איז קיין ... נישט זיכער נישט נאר מיט זיין קאפיטאל, ... נאר מיט זיין האב און גוטס, נאר אויך מיט ... געלד און לעבען. ס'קען נישט זיין קיין רייד ... פערגרעסערען די קאנסומציע אין לאנד און ... אקטיוויזירען דאס ווירטשאפטליכע לעבען ... ס'ווערט געפיהרט אזא מוראדיגע באיקאט־אק... טאציע געגען א טייל פון דער בעפעלקערונג, ... דעם קען גאר קיין שום רייד נישט זיין.

אויב די נייע רעגירונג האט זיך ... געשטעלט פארא ציל אפצורייסען זיך פון ... קריזיס, ווי דאס האבען שוין געטון פיל אנ... מלוכות, וועט זי קודם־כל מוזען איינפיהרען ... און ארדנונג אין לאנד, די בירגער מוזען ... כער מיט זייער לעבען, זיי קענען נישט און ... נישט אויסגעשטעלט ווערען אויף אזויפיל ג... רען און מורא האבען פאר יעדען שאר... צווילדעוועטע ענדעקעס, די רעגירונג מוז ... שאפען דעם צוטרוי פון אלע בירגער פון ... און ערשט דעמאלט וועט יעדער ווירטשאפט... אקציע האבען דעם געהעריגען ערפאלג.

Dr. med.
TAUBENHAUS
צוריקגעקעהרט
ספעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען־קראנ...
פערהיטונג געגען שוואנגער...
זגערזשער 11, טעלעפאן ...
עמט אן פון 8–9 פריה און פון 4–...

Dr.
Vajnberg
צוריקגעקעהרט
ספעציאליסט פאר לונגען, האר...
סקלעראז קראנקהייטען
פיעטריקאווער 45
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9–10 פריה, 3–5 ...

אוירען, נאז און הא...
און לונגען־קליני...
מיט בעטען פון Dr.
Rakowski
פיעטריקאווער 67. טעל. ...
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע ...
אפעראציע א. אז. ו. וו. אויך א...
ריישטס פון 9–2 און פון 4–...
ביי דער קליניק איז ...
א רענטגען־ גאבינ...
פאר דורכליכטונגען און ...

צו דער חתונה פון אונזער ליבען פריינד
ה' פנחס קאסטעצקי
מיט פרל. עווא בעק
ווינשען מיר זיי א הארציגען מזל־טוב
און א גליקליכע צוקונפט
אלי' בארנשטיין און פרוי.

ווארנונג.
דערמיט ווארען איך עפענטליך די ה"ה י. אבפייער און מיכאל זיידענ־ווארם און ה. בירנבוים — דאס פערסאנאל פון דער פירמע געבר. זיידענווארם, פאמארסקא 163, מיר אפצוגעבען די 500 זל. וואס זיי האבען ביי מיר אויסגענארט. אויב די זאך וועט נישט ערלעדיגט ווערען אין פערלויף פון 3 טעג, וועל איך נישט פעראנטווארטליך זיין פאר די קאנסעקווענצען.
ל. יאקובאוויטש.

ווער
עס דארף איבערשיקען פאר זיינע קרובים אין ראטען־פער־באנד, ווערט געבעטען צו וויסען געבען וועגען דעם אין דער אדמיניסטראציע פון „נייעם פאלקסבלאט", לויט'ן נומער „קרובים – 25".

פאר פייער און גנבות!
קאנט איהר אייך אסעקורירען אויף זעהר גינסטיגע בעדינגונגען.
קלינגט אן ביטע טעלעפ. 203-94

IWONICZ
WILLA „LUTNIA" (Kier. Gross)
שטרענג כשר, צענטראל געלעגען. שיינע רענאווירטע צימערן. ערשטקלאסיגע דיעטעטישע קיך. ביליגסטע פרייזען.

געדענקט! ביי
שטשעשליווי
א גרויסער אויסוואהל פון
אריגינעלע בילליצער און טאמאשאווער סחורות
אויף אנציגער און פאלטענס
פון די בעסטע קוואליטעטען ווי אויך פערשידענע רעשטען
מיט 30% ביליגער
קומט און איבערצייגט אייך!
R. Szczęśliwy
לאדז, 5 נאוואמיעסקא 5
טעל. 156-09.
נערענקט פראנט II שטאק.

Lekarz Dentysta
Jakób Botwinik
נעמט אן טעגליך פון 10 ביז 3 נאכמ. אין דער לעטשניצע „פאמאץ" רוג זגער־זשער און לימאנאווסקיעגא 1, טעל. 101-29 און פון 4–10 אווענד אויף נארוטא־וויטשא 13. —::— צוגענגליבע פרייזען. פאר ארבייטסלאזע — הנחה.

ד"ר העללער
ספעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער - שוועכע
8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8–11 און פון 4–8 אוונט.
זונטאג פון 10–2 מיטאג.
פאר פרויען – א ספעציעלער ווארטע־זאל
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזען

FABRYKA NAPOI GAZOWYCH
R. Frydwald
Piłsudskiego 69, tel. 190-48
עמפפעהלט
סאדעוואסער און לעמאנאד
וואס ווערט אפגעשיקט פינקטליך אהיים
בעשטעלונגען ווערען אנגענומען א גאנצען טאג.

CUKIERNIA
„ZRÓDŁO"
PRZEJAZD 1, tel. 209-87 i 133-72
עמפפעהלט
אויסגעצייכנטע לאדעם
צוזאמען מיט סאדע־וואסער און וואפלעס א פארציע 35 גר.
יארסקע אוועדבראטען
פון 4 גענג צו 1 זל.

DR.
L. Pikielny
UROLOG
ספעציאליסט פאר נירען, בלאזען און אורין־קראנקהייטען
NAWROT 8, tel. 219-90
נעהמט אן פון 4–7 נאכמיטאג
צוריקגעקעהרט.

ויה פון די פרישע 3 קדושים

יודען אין ארץ־ישראל וועלען זיך נישט לאזען מעהר שעכטען, זאגען די רעדנער ביי די אפענע קברים

היינט ווערט בעשטימט דער נייער שעדיול

ירושלים, 17 (יט"א טעלעגראפיש)
היינט איז אין ירושלים פארגעקומען די לייה פון די דריי קדושים, וואס זענען נעכטען דערשאסען געווארען פון אראבישע מערדער. אלע דריי אומ־געקומענע זענען פוילישע יודען. ד"ר שאבע־... איז ערשט מיט דריי חדשים צוריק געקו־... פון גראדנע. אלעקסאנדער פאלאנסקי איז א ...ענט.

...ן פארמיטאג איז פארגעקומען די לייה פון די דריי קדושים, וואס זענען געפיהרט געווארען ...ן דריי לאסט־אויטא'ס פון הדסה־שפיטאל, אין ...ט פון דער לייה זענען אלע יודישע גע־... געווען געשלאסען. ביי די אפענע קברים ...ן געהאלטען געווארען שארפע רעדעס געגען ...רעגירונג דערפאר, וואס זי נעמט נישט אן ...ענערגישע מיטלען א סוף צו מאכען צו די ...ישע טעראר־אקטען. די רעדנער האבען ביי ...ידים ערקלעהרט, אז מעהר וועלען די יודען ...ן ארץ־ישראל זיך נישט לאזען שעכטען. די ...ן וועלען זיך אליין פערטיידיגען.

די גאנצע העברעאישע פרעסע האט היינט ...ענטליכט שארפע ארטיקלען געגען דער רע־...רונג.

ווער האט אויסגעפיהרט דעם מארד

...בער די דריי יודען אין ירושלים

ירושלים, 17 (יט"א טעלעגראפיש)
...האט זיך פערשפרייט א קלאנג, אז דער אראַ־...ר, וואס האט דערשאסען די דריי יודען אין ירושלים איז ארעסטירט געווארען, די ידיעה בע־...טיגט זיך נישט. ס'זענען ארעסטירט געווא־...ן דריי אראבער, וואס זענען פערדעכטיגט אין ...ן אנטייל אין דעם מארד.

אויפרעגונג פון ישוב

ירושלים, 17 (יט"א טעלעגראפיש)
...ער ישוב איז שטארק אויפגערעגט וואס די ...רונג האט נאך נישט בעשטימט קיין בעלוינונג ...ר מעלדען די מערדער פון די 3 יודען, וועלכע ...ן נעכטען דערשאסען געווארען.

אויסנאהם־צושטאנד אין גאנץ ירושלים

אלס צייכען פון פראטעסט שטעלען יודען אפ די ארבייט אויף 3 שעה

ירושלים, 17 (יט"א טעלעגראפיש)
היינט איז דער אויסנאהם־צושטאנד אויסגע־ברייטערט געווארען אויף גאנץ ירושלים.

דער הויך־קאמיסאר וואוקאפ, האט היינט צו־זאמענגערופען א דרינגענדע זיצונג אויף וועלכער ס'זענען אנגענומען געווארען וויכטיגע בעשלוסען.

דער "ועד הלאומי" האט היינט אפגעהאלטען א דרינגענדע זיצונג, וואס האט געדויערט א גאנצע נאכט, ס'זענען אנגענומען געווארען א רייה וויכ־טיגע בעשלוסען, צווישען אנדערע, אז אין גאנ־צען ישוב זאל אפגעשטעלט ווערען די ארבייט אויף דריי שעה אלס צייכען פון פראטעסט.

היינט וועט בעשטימט ווערען דער נייער סערטיפיקאטען־שעדיול

ער וועט בעטרעפען פון 4 ביז 5 טויזענט סערטיפיקאטען

ירושלים, 17 (יט"א טעלעגראפיש)
פון אן אויטאריטאטיווער קוועלע דערוויסט זיך די יודישע טעלעגראפען אגענטור, אז מארגען וועט דער הויך־קאמיסאר וואוקאפ בעשטימען דעם סערטיפיקאטען־שעדיול אויפ'ן איצטיגען האל־בען יאהר. די פאלעסטינא־רעגירונג האט וועגען דעם בעקומען גענויע אינסטרוקציעס פון קאלאניאל־מיניסטער טאמאס, דער שעדיול וועט וואהרשיינליך בעטרעפען פון 4 ביז 5 טויזענד סערטיפיקאטען.

די אפיציעל־אמטען אין ירושלים

ארומגעצוימט מיט שטעכעלדיגע דראט

ירושלים, 17 (יט"א טעלעגראפיש)
היינט אין ערשטען אָיוענד פון אויסנאהם־צו־שטאנד איז די שטאט איינגעהילט אין פינסטערניש, די שטאט זעהט אויס ווי אין מלחמה־צייט, איבער די גאסען פאטראלירען שטארקע מיליטער־אפטיילונ־גען, פון צייט צו צייט הערט מען שאסען, אלע אפי־ציעלע אמטען זענען ארומגעצוימט געווארען מיט שטעכעלדיגע דראט. די זשורנאליסטען האבען בע־קומען ספעציעלע בעשייניגונגען צו קענען זיך בע־וועגען אין גאס.

צוגעטרעטען בויען דעם פארט אין תל־אביב

עטליכע שיפען שוין זיך אפגעשטעלט אין תל אביב

תל־אביב, 17 (יט"א טעלעגראפיש)
די רעגירונג האט דערלויבט צו בויען אין תל־אביב אן אויסלאדונגס־סטאציע אלס אן אנ־הויב פון א פארט אין תל־אביב. מ'איז שוין צוגע־טרעטען צו די ארבייטען.

נעכטען זענען שוין עטליכע שיפען אפגעשטעלט געוואָרען אין תל־אביב אנשטאט אין יפו.

אראבער פיהרען ווייטער זייער טעראר־אקציע

ירושלים, 17 (יט"א טעלעגראפיש)
דער אראבישער שטרייק־קאמיטעט האט אפ־געהאלטען א זיצונג און בעשלאסען, נישט צו לעגען קיין אכט אויף די ווארנונגען פון דער רעגירונג און פארזעצען די שטרייק־אקציע און ווייטער נישט צאהלען קיין שטייערן.

* * *

ירושלים, 17 (יט"א טעלעגראפיש)
היינט האט אן אראבער געשאסען צו אן עלטערע יודישע פרוי צום גליק האבען די קוילען נישט געטראפען.

* * *

ירושלים, 17 (יט"א טעלעגראפיש)
היינט האט אן אראבער געשאסען צו אן עלטערע בער, וואס איז דערשאסען געווארען פון אן ענג־לישען פאליציאנט. די לייה איז אריבער רוהיג אהן אינצידענטען.

אקציע פון פוילישען קאנסול אין ירושלים

ירושלים, 17 (יט"א טעלעגראפיש)
אויף דער איניציאטיוו פון פוילישען גענעראל־קאנסול אין ירושלים, איז היינט פארגעקומען א בעראטונג פון אלע קאנסולען, ס'איז בעשלאסען גע־ווארען צו פאדערען פון דער רעגירונג, זי זאל אננעמען ענערגישע מיטלען און צו שיצען זייערע בירגער, אויב נישט, וועלען זיי זיך ווענדען צו זיי־ערע רעגירונגען וועגען ווייטערדיגע אינסטרוק־ציעס.

די בעראטונג פון די קאנסולען האט אויך בעשלאסען, צו שיקען א דעלעגאציע צום הויך־קאמיסאר.

—***—

...אס לעבען און שאפן פון נחום סאקאלאוו

...אין ווישעגראד אין 1861 אין פלאצק ...אין א מיוחסדיגער משפחה, וואס ...פון קראקא און פיהרט איהר יחוס ...נתן שפירא, דעם „מגלה עמוקות". ...יאהר שוין געגאנגען אין חדר, צו ...ער איבערגעפאהרען מיט די עלטערן ...פלאצק, וואו ער איז אינגיכען מפורסם ...פאר אן'עילוי און צו 10 יאהר ...איבערראשט מיט זיינע ידיעות אין ...פוסקים, און זיין פאטער האט איהם ...מאכען פאר א רב, מען האט קוים ...ניינצוועלט'ט אויך דורך דער השׂ־...פון פלאצקער גובערנאטאר, בארא... ער זאל לאזען לערנען זיין גע־...זוהן אויך אלגעמיינע למודים. ...18־טען יאהר חתונה געהאט און ...בעצט ביי זיין רייכען שווער מא־... ער האט זיך פערפולקאמט אין ...ער בילדונג, און א דאנק זיין פע־... זכרון בעהערשט דאס רוב ...שע שפראכען. א געוויסע צייט ... זיך פערנומען מיט באנוועל־... איז געפאהרען קיין בוכארע און ... זיין ליטעראריש טעטיגקייט ...אנגעהויבען שרייבען נישט אלס 15־...יונגעל מיט א איבערזעצונג פו־... אויף געאגראפיע „מצוקי ... (1877) געשריבען מאמרים אין „המליץ", „הקול" א. א.; 1879 האט ער זיך בעזעצט אין ווארשא, וואו ער איז גע־ווארען א שטענדיגער מיטארבייטער (שפע־טער אויך רעדאקטאר) אין „הצפירה", און זיינע פובליציסטישע ארטיקלען אונ־טערן טיטעל „הצופה לבית ישראל" האָ־בען געמאכט א סענסאציע. אין זיין פער־זאן איז אויף די שפאלטען פון דער העב־רעאישער פרעסע צום ערשטען מאל אויפ־געטרעטען א פובליציסט פון א אייראפעאי־שען פערנעם, א שארפזיניגער, א גלענצענ־דער. זיינע פאליטישע איבערזיכטען אונ־טערן טיטעל „דברי הימים" האבען גע־שלאגען סיי די משכילים און סיי די אר־טאדאקסיש־חסידישע לעזער און דער נ—ס האט גלייך בעקומען א אומגעהויערע פאפו־לאריטעט. דערצו האבען זיינע לאנגיעריג־דיגע נסיעות איבער מערב־אייראפע און די בעקאנטשאפטען מיט פראמינענטע פערזענליכקייטען בעריכערט זיין וויסען און פערברייטערט זיין האריזאנט. ענער־גיש און ארבייטזאם האט ער ארויסגעווי־זען זיין בעגאבונג אויף די פערשידענע געביטען פון דער ליטערארישער טעטיג־קייט. א חוץ פובליציסטישע ארטיקלען, וואס מאכען אוים הונדערטער דרוקבוי־גען, האט ער אנגעשריבען מאסען רייזע־בילדער, קריטישע ארטיקלען, דערציילונ־גען, שירים, וויסענשאפטליכע אפהאנדלונ־גען, אויך געפרובט שרייבען א היסטארי־שען ראמאן („געורים הנשר". ער איז גע־ווען שעפער פון דעם ליטעראריש־ליטווי־שען עסיי אין דער העברעאישער ליטערא־טור און בעזונדערס האט ער זיך אויסגע־צייכענט אין זיינע פעליעטאנען („משבת לשבת"). ערשט שפעטער איז ער צוגע־שטאנען צו דעם פאליטישען ציוניזם, אין וועלכער בעוועגונג ער האט אנגעהויבען צו שפילען א אנפיהרענדיגע ראלע, צוערש אלס גענעראל־סעקרעטאר פון דער ציו־ניסטישער וועלט־ארגאניזאציע און רעדאק־טאר פון איהר צענטראל־ארגאן „העולם" אין קעלן, וואוהין ער איז איבערגעפאה־רען נאכדעם ווי די „הצפירה" האט זיך פערמאכט. אז די „הצפירה" איז אין איי־ניגע יאהר ארום בעניית געווארען, האט ער זיך צוריקגעקעהרט קיין ווארשא, שפע־טער אבער האט ער ווידער פערלאזט פוי־לען און וואוינט די לעצטע יאהרען בקבי־עות אין לאנדאן. זינט די מלחמה־יאהרען און דערהויפט פון דער באלפור־דעקלארא־ציע איז ער צוזאמען מיט ד"ר חיים וויצ־מאן דער פיהרער פון דער ציוניסטישער פאליטיק אלס פארזיצער פון דער עקזע־קוטיווע (דעם דאזיגען אמט פערנעמט ער זינט דער ציוניסטישער קאנפערענץ אין לאנדאן, זומער 1921 ביז 1935) דאן גע־וועהלט געווארען אלס עהרען־פרעזידענט פון דער אלוועלטליכער ציוניסטישער אר־גאניזאציע.

אלס איינער פון די הויפט־שלוחים פון דעם קרן־היסוד מאכט ער אפט רייזעס קיין אמעריקא, דרום־אפריקא, דייטשלאנד א. אז. וו. ס. איז איינער פון די גלענצענד־סטע פיגורען אין דעם היינט־צייטיגען ציו־ניזם. בעריהמט נישט נאר אלס שריפט־שטעלער און זשורנאליסט פון גרויסען סטיל, נאר אויך אלס גלענצענדער רעדנער אין פערשידענע שפראכען, אלס פאליטי־קער און בכלל פילזייטיגע רייך־בעגאבטע פערזענליכקייט. ס. צייכענט זיך אויס אויך אלס שריפטשטעלער אין יודיש.

אויך אין יודיש זיך ארויסגעוויזען פאר א גלענצענדען סטיליסט און שארפ־זיניגסטען פעליעטאניסט. זיין ערשטען אר־טיקעל אין יודיש פערעפענטליכט אין י. ל. פרצ'ס יוד. ביבליאטעק' 3, ז.ז. 173—191 א"פ אמתי („רבי נחמן קראכמאל, א שמועס אין וואגאן אן'אפהאנדלונג אין האלב־בעלעטריסטישער פארם, מיט אויפ־קלערערישע טענדענצען, וועגען דעם בע־ריהמטען זשאלקיעווער דענקער, אין א גו־טען, ריינעם יודיש), האט ער אנגעהויבען א סיסטעמאטישע טעטיגקייט אלס יודי־שער שריפטשטעלער ערשט אין די יאה־רען ארום אין דעם „טעלעגראף" — דער יודישער צייטונג, וואס ער האט געגרינ־דעט 1905 אין ווארשא, נאכדעם ווי די „הצפירה" איז אונטערגעגאנגען. די צייט־טונג איז ארויסגעגאנגען אונטער דער פאקטישער רעדאקציע אינזש. מ. נ. סירקין ביי דער הויפט־מיטארבייטערשאפט פון בעל־מחשבות און חיים טשעמערינסקי (ר' מרדכי'לע), אבער ס. פלעגט כמעט צו־שיקען טעגליך פאר דער צייטונג ארטיק־לען אונטער פערשידענע פסעוודאנימען. פון זיי איז בעזונדערס צו פערצייכענען זיין פעליעטאן „יודיש", געשריבען אלס מוסטער ווי אזוי מ'דארף שרייבען יודיש. די לעצטע צייט האט ער זיך בעטיליגט אין ווארשאווער „היינט" דערהויפט מיט ארטיקלען, וואס האבען א שייכות צו דער יודישער אויפוי־ארבייט. ער האט ארויס־געגעבען א גרויס ווערק „די געשיכטע פון ציוניזם" מיט א הקדמה פון לארד באל־פור און א בריף פון פראנצויזישען מי־ניסטער פישאן. די לעצטע יאהרען האט ער געארבייט אויף א פולשטענדיגען ענצי־קלאפעדישען ווערטער־בוך פון דער העב־רעאישער שפראך.

מתוך אבל כבד הננו מודיעים לצבור היהודי בלודז על פטירת מנהיגנו הגדול,
גאון האומה, הסופר ואיש הרוח, נשיא ההסתדרות הציונית העולמית והסוכנות היהודית לא"י,

רבי נחום סוקולוב ז"ל

ההסתדרות הציונית בלודז.

די רעגירונגס=ענדערונגען אין עסטרייך

וועט דערפיהרען צו א דערנעהנטערונג צו דער קליינער קאאליציע

די לעצטע געשעהענישען אין עסטרייך ציהען אויף זיך די אויפמערקזאמקייט פון דער אינטערנאציאנאלער עפענטליכער מיינונג, ווי עס שרייבט די „פ. נ." איז די רעקאנסטרוקציע פון עסטרייכישען קאבינעט א וויכטיג געשעהעניש וואס קען שפילען א פאזיטיווע ראלע אין דער קאנסאלידירונג פון דער לאגע אין לאנד. פון וועלכען די אינערליכע פראגען זענען פערבינדען מיט פראגען פון אינטערנאציאנאלען כאראקטער, פון ערשטראנגיגער וויכטיגקייט. דיהעגירונג שושניגג—שטארהעמבערג האט זיך פערוואנדעלט אין דער איינהערשאפט פון שושניגג'ן. אבער די דאזיגע „דיקטאטור" שושניגג'ס איז נישט קיין פערשארפונג פון דיקטאטארישען רעזשים אין לאנד, נאר להיפוך, בעדייט א געוויסע מילדערונג.

שושניגג — מיניסטער אין דאלפוס קאבינעט, וועלכער האט ארויסגעוויזען ענערגיע און מוט אין מאמענט פון פאשיסטישען פוטש, און טראגישען טויט פון דאלפוסען, האט פון איהם גע'ירשנט די זעלבע קאאליציע פון דער אלטער פארלאמענטארישער קריסטליך סאציאלער ד.ה. קלעריקאלער פארטיי מיט דער פאשיסטישער ארגאניזאציע פון דער „היימווער" ווי אויך די פרינציפיעלע פאליטיק פון קאמף אויף צוויי פראנטען: געגען ראסיזם פאר דער עסטרייכישער אומאפהענגיגקייט און דער סאציאל-דעמאקראטיע פאר א „קאאפעראטיווען" אנטי דעמאקראטישען און האלב-דיקטאטארישען רעזשים.

אבער דאך האבען ביי דער אלגעמיינער פלאטפארם דאן עקזיסטירט נישט קיין אונבעדייטענדע שאטירונגען. פאר דער היימווער און איהר פיהרער שטארהעמבערג איז דער פאשיזם געווען א סימבאל פון גלויבען; זיי זענען פרינציפיעלע שונאים פון דעמאקראטיע, זיי שטיצען זיך אויף איטאליען און נאר אויף איהר — אויף וויפיל היטלער וויל נישט אנערקענען די אומאפהענגיגקייט פון עסטרייכישען פאשיזם — דאגעגען פאר דעם קריסטליך-סאציאלען טייל פון „פאטריאטישען פראנט" און די פרינציפיעלע פראגע געווען נישט דער אנטי-דעמאקראטיזם, נאר דער „קריסטליכער אידעאל", דורך וועלכען זיי בעגרינדען זייער „קאאפעראטיזם". דער אמתער פרינציפ איז פאר זיי א בונד מיט רוים — נאר מיט דער צווייטער נישט מיטן וואטיקאן, נישט מיטן קווירינאל, מיט וועלכען זיי האבען לויט זייער שטאנדפונקט, נאר א ריין פאליטישען בונד, וואס שליסט אויך נישט אויס גאנץ פריינדליכע בעציהונגען מיט דער קליינער קאאליציע.

דער דאזיגער אונטערשיד אין די שאטירונגען האט קיין גרויסע ראלע נישט געשפילט, די לאגע האט זיך געענדערט ווי נאר עס איז געשטאנען דער ענגליש - איטאליענישער קאנפליקט און דער קאנפליקט פון איטאליען מיט דער פעלקער-ליגע, בלויז בעתדיג טריי דער איטאליענישער אריענטאציע האט עסטרייך זיך אפגעזאגט צוצושטעהן צו די אנטי-איטאליענישע סאנקציעס; דער רוימישער בלאק איז אויף דער לעצטער קאנפערענץ ווידער פערפעסטיגט געווארען. אבער דער אינערליכער קאמף אין די וויענער רעגירונגסקרייזען האט זיך אלץ געשטארקט. דאס צוריקשטעלען מיליטער-דינסט וואס שושניגג האט אדורכגעפיהרט מיט איטאליענס הסכם האט העכפיהרט צו דעם ערשטען שארפען צוזאמענשטויס ווייל עס איז ענטשטאנען די פראגע פון צוזאמענגיסען די רייכסוועהר — ווי אויך די אנדערע האלב-מיליטערישע ארגאניזאציעס פון „פאטריאטישען פראנט" — מיט דער רעגולערער ארמעע.

און נישט צופעליג איז דער ענדגילטיגער קריזיס ענטשטאנען צוליב דער אנעקסיע פון אביסיניען דורך איטאליען און דעם דירעקטער צוזאמענשטויס. שטארהעמבערג האט זיך געווענדעט צו מוסאליני מיט א בעגריסונגס - דעפעשע אין וועלכער ער האט נישט נאר געלויבט דעם פאשיזם, נאר האט אויך געדרעט וועגען נצחון פון פאשיזם איבער דעם „אונטערגעהענדען" ליבעראליזם פון דער דעמאקראטיע". דער דאזיגער „אנטידעמאקראטישער שריט אויף; אדרעס פון די דעמאקראטישע מלוכות האט ארויסגערופען דיפלאמאטישע פערוויקלונגען. און דערצו איז מוסאליני אויך לגמרי נישט געווען נויטיג, ווייל ער איז פעראינטערעסירט דאס אין עסטרייך זאל הערשען רוה. שושניגג האט ווידער ארויסגעוויזען זיין אויסערגעוועהנליכע ענערגיע, פאדערענדיג א רעקאנסטרוקציע פון דער רעגירונג. ווי אויך פון פאטריאטישען פראנט. וועגען דער דאזיגער רעקאנסטרוקציע האט מען מיסטעריעז קיין רוים און בודאפעשט, און; שטארהעמבערג, איבערציינענדיג זיך מסתמא אז דער „דוטשע" האט בכלל נישט בדעה צו שיקען צוליב איהם מיליטער איבערן ברענער — איז געווען געצוואונגען צו קאפיטולירען. ער האט נישט נאר פערלוירען דעם אמט פון וויצע-קאנצלער נאר האט אויך שושניגגען אפגעטרעטען די ראלע פון פיהרער פון פאטריאטישען פראנט און ער איז אפילו געבליבן אין דעם דאזיגען פראנט פיהרער פון דער היימווער און האט נעראמט מיטגליעדער פון דער דאזיגער ארגאניזאציע וועלכע נען דורך שושניגגען איינגעלאדענט געווארען קאפיגעט אנצונעהמען די אמטען. אין דער ניט גירונג געפינט זיך די גאנצע מאכט אין שושניגג'ס הענד. עס איז נאר א פראגע ווי אזוי ער וועט זיך נעמען מאכט אויסנוצען אין די אינערליכע און אויסערליכע ענינים. יעדענפאלס דארף דאס פאלען דערנידערונג פון שטארהעמבערגען בעטראכטען ווערען אלס א בעזייטיגונג פון דער שטעלונג וואס געווען איינער פון א פערשטענדיגונג צווישען עלעמענטען אין לאנד, וואס זענען פעראינטערעסירט אין זיין אומאפהענגיגקייט און פאר דער אויפרונג פון די בעציהונגען וועגען עסטרייך און קליינער קאאליציע.

---*§*---

די ראלע פון דער לופט=פליהעריי אין דער אביסינישער מלחמה

אין אנהויב פון דער אביסינישער מלחמה האט מען זעהר א סך גערעדט וועגען דער ראלע פון דער לופט פליהעריי אין די קריגס אפעראציעס. עס זענען ארויסגעזאגט געוואָרען פערשידענע השערות, א טייל מיליטער עקספערטען האבען זי צוגעשריבען דער לופט פליהעריי א גרויסע ראלע, אנדערע דאגעגען האבען זעהר נידריג אפגעשאצט איהר בעדייטונג. איצט פערעפענטליכט דער דייטשער לופט פליהער ספעציאליסט קאפיטאן פישער פאן פארטוצין זיינע פערזענליכע איינדרוקען פון אביסינישען צפון פראנט.

דער פאקט, אז די לופט פליהעריי שפילט א בעזונדערע ראלע אין קאלאניאל מלחמות — שרייבט פאן פארטוצין — איז שוין ביז זעהר געווארען נאך דער וועלט מלחמה דורך פערשידענע קליינע אפעראציעס פון די ענגלענדער אין קליין אזיען. אין איטאליענישען פעלד-צוג אין אביסיניען האט זיך אונטער דער אנפיהרונג פון גענעראל באדאליא בעגינען אין צוזאמען 20 דיוויזיעס און דער דאזיגער פעלד-צוג קען דעריבער נאר פערהעלטנימעסיג אנגערופען ווערען קאלאניאל מלחמה, און דאס אינטערעסאנטע פון לופט פלאט האט אין אפעראטיווער און טאקטישער בעציהונג, וויל איבערשטייגען די פארשטעלונגען וואס מען האט געהאט פון אייראפע.

עס איז גענוג זיך אדורכצופאצירען אויף די גוט געפלאסטערטע וועגען פון דעם לופט-טעטעל אסאב, בעזוכען די בעקוועמע בנינים מיט מאדערנע מעבעל פון שטאהלענע רויהרען, די צימערען אין וועלכע א דאנק די ווענטילאטארען ווינקלען ארום יעדעס הויז, עס הערשט א אנגענעהמע טעמפעראטור און איהר וועט תיכף פערשטעהן, אז דאס אלץ איז נישט איינגעאיילט נאר אויף דער מלחמה צייט. עס ענטפלעקט זיך פאר אייך א גוט א דורכגעטראכטער און אויסגעבוישטע שטיצפונקט פון דער איטאליענישער מאכט אין אפריקא.

די דאזיגע גארניזאנען פון דער רוימישער לופט-פליהער גיוארדיע, וואס זייער אניוועזענהייט אין אפריקא ענדערט פולשטענדיג די בעגריף ווייטיגע לופט-פאליטישע כחות אויפן שווארצן קאנטינענט, און נאך מעהר, אויף דעם מלחמה און האגדעלס וועג קיין אינדיען. די לעקציעס פון איטאליענישען גענעראל דועי, וועלכער האט דער ערשטער אנגעוויזען אויף דער ענטשיידענדער בעדייטונג פון דער לופט-פליהעריי און די שולע פון מארשאל פון לופט יוזען, באלבא — דער גרויסער ערציהער פון די איטאליענישע לופט פליהער, ביי ביז זיי דייטליך אין די שריט, וואס עס האבען אנגענומען דורך די לופט-פליהער געזעלשאפטען אין מזרח אפריקא.

אין משך פון די לעצטע 2½ חדשים איז אויף יעדער לופט-פליהער עסקאדריליע אין אביסיניען אויסגעפאלען אין דורכשניט 2000 פליה-שעה און 340 טאן אראבגעווארפענע באמבעס. זייט אקטאבער ביז מערץ האבען די איטאליענישע לופט אדורכג מאכט 20,000 פליה שעה און האבען געווארפען 2 מיליאן קילא באמבעס, אין אביסינישען פעלד-צוג, האט זיך די לופט-פליהעריי פון דעלט אין די הענד פון די איטאליענער אין יוערסאל געוועהר צו פיהרען קריג, אלס לעריע" האט זי דורך ארבווארפען באמבעס געגרייט די אטאקעס אויף די פיינדליכע אלס „פיעכאטע" האט זי בעגלייט די פון שיסער וואס זענען געגאנגען פאריווערטס. א הויך פון 150 מעטער האט בעגאסען די מיט א פייער פון מאשינען געוועהרען און פערווארפען מיט א האגעל פון קליינע באמבעס, 2½ קילא געוויכט. אלס „קריגס קאוואלעריע" פערשטעלט דעם לויפענדען געגענער דעם דורך א שפעטער פייער און פייערדיגע בארען וואס זענען געשאפען געווארען דורך ציינדבאמבעס און ענדליך אלס „אבאז" האט זי פערזעהן פולקען מיט אמוניציע און פראוויאנט, אפילו לעבעדיגע בהמות וועלכע מען האט אראפגעוואָרפען אויף פאל-שירמעס, דאס אלץ שוין נישט רעדענדיג וועגען דער דירעקטער אויפגאבע פון דער פליהעריי אלס אויספיר אינסטרומענט.

נייך נישט אלע פרטים פון זיבענדעוו די פליהעריי זענען בעקאנט אין דער עפענטלעכקייט מען דארף למשל, אונטערשטרייכען, אז די פאן גונג דורך אעראפלאנען נעהמט ארום אלץ. די ארמעע האט נאר גויטיג - - וואסער און פראוויאנט געוועהר און אמוניציע, פאלאטקעס און ביז געוועהנליכע ראדיא סטאציעס. מיט איין עס איז נישט פערהאן קיין איין זאך, וואס עס א שלאכט נישט אנגעשטעלט געווארען דורך לופט אין דעם אויסגעגליכענעם געביט אין אויף דעם שנעלסטען אופן.

רעזומירענדיג זיינע איינדרוקען פון אנ שען פראנט קומט דער אויטאר צו דריי אויספיהרונגען: 1) דאס אנווענדען לופט פליהעריי האט בערייכערט די איטאליענישע ארמעע ערפאהרונג און קענטניש, וואס קענען איגנאָרירט ווערען, הגם אין א טייל זיך געווידערשפרעכט אויך אין פאלען ווען ביידע קריג-פיהרענדע האבען לופט-פלאטען.

2) דאס אנווענדען איטאליענישע לופט איז אויסגערעכנט נישט נאר אויף דעם אין אביסינישען פעלד-צוג נאר אויך אויף אויפהאלטען די העגעמאניע אין דער לופט ראיאנען פון מיטעללענדישען ים, בילוס און טען ים און 3) דער אביסינישער פעלד-צוג דער איטאליענישער לופט פליהעריי געגעבען גוטען שטודיום, וואס האט נאך מעהר אויפגעשטעלט דעם אזוי אויך שוין גענוג הויכען ניוואָ פון איטאליענישע לופט כחות. דאס קען נישט בלייבן אהן איינפלוס אויף דער גאנצע ווייטיגער בהאנדלונג פון דער מיליטערישער מאכט פון די גרויסע מלוכות אויפ'ן אייראפעא'שען קאנטינענט.

ווער שטיצט די פערברעכער=ארמעע אין די פעראייניגטע שטאטען

„די בירגער פון די פעראייניגטע שטאטען שטעהען פאר דער אלגעמיינע ענטוויקלונג זיך צו פעראייניגען צו א גייעם בעפרייאונגס-קריג, אחער מסבים צו זיין אויף אייביג מיט דעם צושטאנד, וואס איז נישט עפעס אנדערש ווי א אקופאציע פון לאנד דורך פיינדליכע כוחות. די גאנצע פיינדליכע מחנות דאס איז די ארמעע פערברעכער וואס בעשטעהט פון 3 מיליאן אקטיווע קרימער".

אזוי האט גערעדט הר. רזשאהן עהגאר הובר, דער שעף פון דער אזוי גערופענער געמען — מען אדער ספעציעלע אפטיילונג פון דער אמעריקאנער פאליציי וואס איז בעשאפען צום קאמף מיט די גענגסטערס. ד"ר הובער איז א לעגענדע צייט געווען דער לייטער פון אויספארשונגס אמט אין וואשינגטאנער יוסטיץ מיניסטעריום. ער האט געהאט די געלעגענהייט צו דערקענען די מאכט און טעטיגקייטס מעטאדען פון דער אונטערוועלט, ער האט אפגעשאצט די האפנונגסלאזיגקייט פון דער ביזאיצטיגער רעפרעסיע אקציע. נאך לאנגע בעמיהונגען איז איהם געלונגען צו שאפען א אינסטיטוציע א אומאפהענגיגע — ווי ער האט זיך אויסגעדריקט — פון פאליטישע, לאקאלע אדער אנדערע זייטיגע איינפלוסען".

אין אנהויב פון איהר טעטיגקייט האט די פאליציאישע אומאפהענגיגע אינסטיטוציע געהאט צו פערצייכענען א סעריע עפענטליכע ערפאלגען. דער בעקאנטעסטער פון זיי איז געווען דאס פערניכטען די בערימטע באנדע פון דילינגער. א ענערגישע טעטיגקייט ביים פאל פון אויפקיהרן דעם דיליאנגער אישועלא. מ'האט ענטדעקט און געכאפט סיי די דירעקטע ווי אויך די אומדירעקטע שולדיגע און שותפים. דער דאזיגער ערפאלג האט אבער נישט בעוויזען אפצושוואכען די גענגסטער ארמעע.

דער שעף פון דער ג.—מען ווענדעט זיך מיט אלארמירענדע אפעלען צו דער עפענטליכקייט ער האלט פארלעזונגען, פערעפענטליכט אויפרופען און ארטיקלען א.א.וו.

אין משך פון פערגאנגענעם יאהר איז אין די פעראייניגטע שטאטען אויסגעפיהרט געווארען 1,445,581 מערדערישע אטענטאטען, הערפון איבער 12 טויזענד מארדען; דאס הייסט — ערקלערט דר. הובער — אז אויף יעדע 84 בירגער פאלט אויס איין „פיזישער קרבן". די גענגסטער ארגאניזאציעס האבען בעשטייערט דעם האנדעל אין אלע געביטען פון מענטליכען לעבען. זיי שליסען אזוי ארום אויס פון דער בעפעלקערונג פון די פעראייניגטע שטאטען ביז 15 מיליארד דאלאר יעהרליך, אדער מיט אנדערע ווערטער א העלפט הערפון וויפיל עס בעטרעפט דער מלוכה-תוב. דורכשניטליך מאכט אויס 120 דאלאר יעהרליך פון יעדן בירגער לטובת די גענגסטער.

די ארמעע פון פערברעכער ווערט כסדר בענייעט דורכן צופלוס פון נייע כוחות. 20 פראצענט פון שווערע פערברעכער פאלט אויס אויף דעם שול-עלטער.' אין אלע שטאטען געפינען זיך איינפלוסרייכע און גוטע סיטואירטע פערזענליכקייטען וואס געפינען זיך אויף שטענדיגער פענסיע פון די גענגסטער. א סך פאליטיקער האבען זיך פולשטענדיג פערקויפט צו די מיליאנערען פון, דער אינטערוועלט. צווישן די מיטגלידער פון פערשידענע לאקאלע געזעצגעבערישע און יורידישע קערפערשאפטען געפינען זיך יורידישע עצה געבער פון די באנדיטען. זיי זארגען שוין דערפאר אז די געזעצע; זאלען אזוי צוזאמענגעשטעלט ווערען דאס מען זאל זיי לייכט קענען אינטערפרעטירען לטובת די פערברעכער.

א חוץ דער קארופציע הערשט נאך טעראר וואס האלט אין שרעק די עדות, ריכטער און פונקציאנארען. א בירגער וויל בעסער פאלש שווערען, איידער זיך אויסשטעלען אויף דער נקמה פון די גענגסטער עם געהערט צו די נארמאלע זאכען ווען מען קען נישט געפינען קיין געשווארענע ריכטער בפרט צו משפטן אין גענגסטער פראצעסען.

צווישען די אנ'ערך דריי מיליאן אמעריקאנער פראפעסיאנעלע פערברעכער, געפינט זיך — לויט דער הובער 12.610 גענגסטערס פון ביידע געשלעכטער, וועלכע ער רעכענט צו דער קאטעגאריע אינ'גערו פעגע געזעלשאפטליכע שונאים. ער רופט זיי דער אוואנגארד פון דער אונטערוועלט. „דאס זענען אינדיווידואומס — זאגט ער — וואס שרעקען זיך נישט צוריק פאר קיין שום פערברעכען. זיי האבען שוין נישט קיין שום געמיינזאמעס מיט מענשליכקייט. אין די ארכיווען האבען מיר א פולשטענדיגע זאמלונג פון די פינגער אפדרוקען פון די דאזיגע בעסטיעס".

אבער דער קאמף מיט זיי איז אומשווערבאַר. דער שעף פון דער ג.—מען שטעלט פעסט אז וועהר פיל ווערען די „געזעלשאפטליכע שונאים" פערמשפט אויף לעבענסלענגליכע קאטארגע אבער נאך עטליכע יאהר און אפילו חדשים ווערען זיי בעפרייט א יסוד פון בעגנעדיגונגען וואס זענען פאר זיי אויסגעפועלט געווארען דורך פאליטישע איינפלוסען, „ווען מען זאל צוזאמענעהמען — זאגט הר. הובער — די פינגער אפדרוקען פון די אלע וואס ערפילען פאליטישע אדער געזעלשאפטליכע פונקציעס אין די פעראייניגטע שטאטען און זענען גלייכצייטיג פראטעקטארס פון די גענגסטערס, וואלט אויסגעבראכען א סקאנדאל פון אונבערעכענבארע פאלגען".

---*X*---

ערב דער בילדונג פון דער סאציאליסטישער רעגירונג אין פראנקרייך

היינטיגע וואך וועלען פאלען די ענטשיידענע דעציזיעס

פאריז, 17. (ספ. טעל.) די לויפענדע וואך וועט ברענגען עטליכע דעציזירענדע מאמענטען אין דער פראגע פון דער קאנסטרוקציע פון דער קומענדיגער רעגירונג, מאנטאג קומט זיך צונויף דער הויפט-ראט פון דער ארבייטס-פעדעראציע, אויף דער קאנפערענץ וועט אנגענומען ווערען אנ'ענטגילטיגער בעשלוס בנוגע די פארמען אין וועלכע די פעדעראציע וועט מיטארבייטען מיט דער קומענדיגער רעגירונגס-מעהרהייט.

פרייטאג קומט זיך צונויף דער הויפט-ראט פון דער ראדיקאל=סאציאליסטישער ריכטונג, וועלכער וועט אויך אנגעהמען בעשלוס בנוגע דער צוזאמענארבייט אין דער רעגירונג פון דער נייער מעהרהייט, היות ווי 3 ריכטונגען פון דער אזוי גערופענער ס ציאליסטישער אוניע, בראש פון וועלכער עס שטעהט פאל באנקור. האט זיך שוין ארויסגעזאגט האלב אפיציעל פאר אנטייל נעהמען אין דער רעגירונג, וועט דער פרייטאג'דיגער בעשלוס פון די ראדיקאל-סאציאליסטען האבען א דעצידירענדער בעדייטונג נישט נאר וועגען פעסטשטעלען דעם פראגראם פון דער נייער רעגירונג, נאר אויך וועגען איהר צוזאמענשטעל.

אלס הויפט-פראבלעם, וועלכע שטעהט פאר דער נייער רעגירונג, וואס וועט זיך וואהרשיינליך קאנסטיטואירען דעם 1 יוני, ווערט געבען דער אויסערן=פאליטיק גערעכנט דאס פראבלעם פון גרויסע עפענטליכע ארבייטען און דער אופן ווי אזוי זיי זאלען פינאנסירט ווערען. די ארבייטס-פעדעראציע, וועלכע ווערט געשטיצט דורך די קאמוניסטען פערלאנגט אנצוהויבען עפענטליכע ארבייטען, וועלכע ווערען בערעכנט אויף מיליארד פראנק. די סומע זאל אויסגעגעבען ווערען אין פערלויף פון 4 יאהר, דאס מאנאפאל פון אזא סומע וועט אבער אנטרעפען אויף שוועריגקייטען.

פאריז, 17 (ספ. טעל.)

די פראגע פון איבערנעהמען דורך די טעקע פון אויסערן-מיניסטער ווערט וואס ליך און אפילו אקטועל. א פארשטעהער פון האט זיך געווענדעט צו הערריא אין דער פראגע. הערריא האט געגעבען אנ'אויסווייכענדער, פעסטשטעלענדיג, אז קיין שום אפיציעלער פארשלאג האט ער נאך נישט בעקומען. ער זיך ערשט טרעפען מיט בלומען די קומענדיגע

[דע]ר יודאאיזם און דער היטלעריזם

פון ד"ר יעקב וויגאדסקי

מענשליכער קבוץ יוערט פון אַלע ...געריבגעלט פון אכזריות'דיגע שטאַר־ ...וואָס ווילען איהם פטרן, דוכט זיך ...רשטען מאָמענט, אַז ס'איז נישטאָ וואו־ ...יסטוראַטעיוען: „לייג זיך און שטאַרב"; ...אויף אַ סך מענשען אַנ'אימה; אַ יאוש ...יערע האָפענונגען און פּערסמי'ט זייערע ...וועלכע פחדנים קענען נישט און ווי־ ...שט שטעלען קיין ווידערשטאַנד („וואָס ...לפען?") און גייען אונטער. אַנ'אַנדערע ...פאַלענעם קבוץ, פון אָנהויב — אַ ...ער, וויל בשום אופן זיך נישט לאָזען ...די אַרומיגע שונאים, און הויבט אָן ...ן גלייכען קאַמף, צוקוקענדיג זיך צו ...ווייסען פון דעם שונא, געגען וועלכע ...זיך פערטיידיגען און אויף וועלכע, ...דיך אויס אַלס מעגליך, ער פאַלט אפילו ...הפענדיג פאַר'ן מענשליכען קיום, פאַר'ן ...כבוד און פאַר מענשליכע רעכט, לאָזען ...מענשען נישט פערטיליגען; אין משך ...ן קאַמף פאַר'ן קיום שטאַרקט זיך דער ...ם איבערפאַלענעם, און ס'ווערט אָפגע־ ...כוח פון דעם איבערפאַלער; טריט פאַר ...יך דער איבערגעפאַלענער שוואכערער ...א דאנק דעם אָנגעשטרענגטען שכל, ...מפענסירט איהם דאָס פעהלען פון א ...יקען פיזישען כוח...

...ט נישט אריינפאַלען אין א יאוש ביי ...ט קומט פאָר ווי אַ האָפנונגסלאָזע, אין ...האָפפאַלען ביי זיך, אין דעם פערעקשנ ...ט־אויסגערעכנטען קאַמף פאַר'ן קיום ...ך אייזערנע" ענטשלאָסענקייט נישט צו ...פטרן — ליגט דער סוף־כל־סוף'יגער ...

פון דידי'ן האָט אויך דאָס מאָל געטראָפען דעם ריז גלית אין דעם קופּערנעם שטערן...

די דייטשען פון זייער זייט האָבען זיך נישט בעגנוגענט מיט דעם, וואָס זיי האָבען אויף דעם ראַפינירטסטען אכזריות'דיגסטען אופן געמאַטערט און געפייניגט די דייטשע יודען, וועמען זיי האָ־בען בערויבט פון זייערע בירגערליכע און מענש־ליכע רעכט, און זיי האָבען זיי נאָכגעאָגט שופך דמים געווען, זיי האָבען זיך דערמיט נישט בעגנו־גענט און האָבען אָנגעהויבען אין דער גאַנצער וועלט א מלחמה אויף לעבען און טויט נעגען יודען, וועלענדי'ג אומעטום, אויב ס'וועט זיך לאָ־זען, פערניכטען די יודען, וועלכע, ס'האָט זיך זיי געדאַכט, אַז ס'איז אַזוי גרינג בייצוקומען און פערטיליגען, און לסוף האָט זיך אויסגעלאָזען, אַז דאָס איז אַזוי שווער און אַז די חוצפה'דיגע יודען האָבען זיך דערוועגט אריבערצוגיין כמעט אומע־טום אין אַנ'אָפענעם קאַמף...

ס'האָט זיך געשאַפען א משוגע'דיגע לאַגע: דער דייטש לאָזט נישט אָפּ דעם יודען, און דער יוד לאָזט נישט אָפּ דעם דייטש! אַזוי אַרום האָט זיך פונאַנדערגעפלאַקערט אין דער גאַנצער וועלט אַ פלאַם פייער פון אַ מלחמה אויף לעבען און טויט צווישען די היטלעריסטישע דייטשען און די יודען.

דעריבער מוזען אַלע יודען, וואָס האָבען נאָר אַ פונק פון פערשטאַנד פאַר זייערע נאַציאָנאַלע און פערזענליכע אינטערעסען, פאַר זייער נאַציאָ־נאַלען און פערזענליכען כבוד, און וואָס האָבען נאָר אַ פונק פון מיטלייד צו זייערע אומגליקליכע, פער־פייניגטע ברידער אין דייטשלאַנד און אומעטום, אַלע, אַלע יודען אָהן קיין שום יוצא מין הכלל, מוזען אָנשטרענגען אַלע זייערע כוחות און נאָך מעהר ווי פריהער פּע'שאַרפען די מלחמה מיט דעם ווילדען היטלעריזם, וועלכער וויל אַראָפּוואַרפען פון זיין כסא־הכבוד דעם יודישען גאָט פון ליבע צו מענשען, דעם גאָט פון יושר און שלום, דעם גאָט פון שוואַכע און אָרימע!! אויף זיין אָרט וויל דער פערווילדעטער היטלעריזם אַוועקזעצען א גראָבען חיה'שען גאָט פון שנאה צו מענשען, פון ווילדען עגאאיזם, אַ גאָט, וואָס רעגירט נאָר מיט דעם געוואַלד און פערגוואַלטיגונג פון דעם גראָבען פיזישען כוח, אַ גאָט פון פערמאַגנעטער מלחמה און בלוט־פערגיסונג, אַ גאָט פון רייכע און שטאַרקע! די אַלע פערעהרער פון דעם גראָבען כוח פערגעסען אָבער, אַז ווי גרויס דער כוח זאָל נישט זיין, וועט דאָך שטענדיג סוף־כל־סוף זיך מוזען שאַפען אַ פעראייניגונג פון אַ סך שוואַכע כוחות, וואָס וועט איהם צוברעכען!... דעם שטרעבען זיך צו בעפרייען פון דעם אייביגען יודישען גייסט, פון זיין עטיק און פון זיינע העכסטע אידעאַלען, פיהרען דעם מענשען צוריק צו דער חיה, צו דער מאַלפע...

אַזוי אַרום איז דער היטלעריזם דער אַנטיפאָד פון דעם גאַנצען יודישען פסיכאָלאָגישען מהות און פון זיינע אייביגע רעיונות. מיר מוזען דעריבער פיהרען מיט איהם אַ מלחמה אויף לעבען און טויט!

דער באָיקאָט מיט'ן היטלעריזם מוז פיהרען איטליכער יוד און קיינער טאָר נישט פערגעסען, אַז די דייטשע פראָדוקציע איז איינגעטונקט און אָנגעזאַפט מיט יודיש בלוט און אַז דער היטלעריזם שמרענגט אָן אַלע כחות, כדי אונטערצוגראָבען נישט נאָר דעם עקאָנאָמ'שען קיום, נאָר אויך אַלע הייליגע יודישע אידעאַלען, וועלכע בילדען דעם פונדאַמענט פון דער וועלט־קולטור!

...ר פערט איז נישטאָ קיין שטאַרקער פאָלק ...דישע, וועלכעס לאָזט זיך נישט פערטי־ ...ן פון א באַלד צוויי־טויזענד־יאהריגען ...וועלט פון געגנער און שונאים.

...מת, אַז אין אונז כמעט פון אַלע זייטען ...לאַגע זענען מיר אפילו נאָך ביז איצט ...אָבער מ'טאָר זיך טאָרען מיר ...דער יאוש איז דער טויט און שטאַר־ ...ענע ווילדע שונאים אויף צו להכעיס, ...נישט, און וועלען נישט!...

...טיגסטער, ווילד־אכזריות'דיגסטער און ...יודישער שונא אין איצטיגען מאָמענט ...טלעריסטישע דייטשלאַנד.

...מיר האָבען אָנגעהויבען אונזער קאַמף ...ערווילדעטען היטלעריסטישען דייטש ...אַלע פחדנים געשריגען אויף אונז: ...חסר־דעה זייט איהר? אויף וועמען ...הער זיך?" יודען האָבען אָבער דעם ...דעם היטלעריזם אָנגעהויבען און פיה ...ערקשנט עד־היום מיט גאָר אַ היב־ ...וער עס וויל זיך בעקענען מיט דעם ...ון יודישען באָיקאָט געגען דייטשער ...קאָמוניקאַציע א. אַז. וו., דעם רעקאָ־ ...די קלייגע, אָבער שטרענג־וויסענ־ ...שריבענע בראָשור פון ד"ר י. גאָלדבערג

„Le commerce exterieur Men... l'efficacité du Boycottage". Bruxel...

...זענען צוגעשטאַנען די הויך־קולטורעלע ...ען ענגלאַנד, אַמעריקאַ, פראַנקרייך אַא וו. ...דעם גוואַלטיגען כוח פון דעם דאָזיגען ...האָט דאָס ארויסשטופען יודען פון זייערע ...ליכע און קולטורעלע פאָזיציעס געמוזט ...און האָט אינדערמיטן אַריינגעטראָגען ...אין אַ היבשען חורבן אין דער דייט־ ...בית'ישקייט.

...איז צו זעהען, איז דער באָיקאָט בכלל, ...אַז ברייט פערשפרייט און גוט אָרגאַ־ ...כח צו בינדען די גזלנישע און רצחישע ...פון אַזאַ ריז, ווי דייטשלאַנד. פון דעם ...באָיקאָט וועט זיך מיט דער צייט אויס־ ...געוואַלטיגער כח פאַר אינטערנאַציאָ־ ...פען. על כל פנים אויף די „וויסענ־ ...ראַסאָלאָגישע פאַלסיפיקאַטען, אויף דעם ...ביי די דייטשע יודען זייערע ביר־ ...און מענשליכע רעכט און אויף דעם ...ען פייניגען זיי, האָבען יודען געענט־ ...באָיקאָט פון דייטשע סחורות, דייטשען ...א. אַז. וו. דאָס דאָזיגע שטיינדעל

אַביסעלע קיבי"ץ

(הומאָר פון טאָג)

איינער איז אריין אין א קראָם קויפען סחורה. האָט דער קרעמער ביי איהם געבעטען א גרויסען פרייז. ווענדט ער זיך צום קרעמער:

— איך נעהם ביי אייך פאַר באַרעס געלד, רעכענט איהר מיר טייערער. יענער האָט ביי אייך גענומען אויף באָרג, האָט איהר איהם גערעכענט ביליגער? וואָס פאַר א שכל איז דאָס?

— פערשטעהט איהר — האָט איהם דער קרעמער גע־ענטפערט, — ביי יענעם קען זיין עס זאָל זיין פער־פאַלען, איז דאָך גלייכער עס זאָל זיין ווייניגער פער־פאַלען.

* * *

א יונגערמאַן האָט געזוכט א שטעלע אלס אויפזעהער אין א טעאַטער, דער דירעקטאָר האָט געוואָלט זעהן אויב ער איז פּאַסיג פאַר דער שטעלע. האָט ער איהם גע־שטעלט עטליכע פראַגעס.

— וואָס וואָלט איהר געטון אין פאַל פון א פייער? — האָט ער איהם געפרעגט.

— איהר דאַרפט זיך נישט זאָרגען פאַר מיר. איך וועל שוין געפינען א וועג אַרויס.

* * *

א משומד איז אריין צו א רב און ביי איהם געפרעגט:

— עס שטעהט אז מען זעהט א תלמיד חכם דאַרף מען זיך אויפשטעלען און אז מען זעהט א בייזען הונט דאַרף מען זיך אוועקזעצען. הייסט אז עס מאַכט זיך ביידע מיט אַמאָל. א תלמיד חכם מיט א הונט. ווי זאָל מען טון?

האָט דער רב געענטפערט:

— אַזאַ דין, וואָס מען קאָן נישט פסק'ענען ריכטיג, זעהט מען ווי די וועלט פיהרט זיך, טאָ לאָמיר ביידע אַרויסגעהן אויפן גאַס, וועלען מיר זעהען ווי דער עולם וועט טון.

* * *

„לא טוב היות האדם לבדו' זגו" — די תורה זאָגט נישט: עס איז שלעכט, ווען דער מענש הייראַט נישט, נאָר „לא טוב", עס איז נישט גוט, פון דעם איז געדרונ־גען אז נישט גוט מוינט נאָך נישט שלעכט.

* * *

בעסער אין ענגע חדרים א פרעהליך געמיט — איידער א רייכער פּאַלאַץ און זיין בעטריבט.

ווייס־גוואַרדייער פאָליציי־אַגענטען אין מאַנדזשוקאָ

פערשפאַרען יודען אין די תפיסות און פּרעסען אויס געלד

פון י. אלמוני

מיט עטליכע טעג צוריק האָט מען צושטעלט ווייס־גוואַרדייאישע פּיקעטען אויף אַלע גאַסען פון כאַרבין. די פּיקעטען האָבען אָפּגעשטעלט און פער־האַלטען יעדען איינציגען, וועמען עס איז געווען אָנ־געטון אין אַ טונקעל־בלויען הערבסט־מאַנטעל. די וועלכע האָבען געפּרובט פּראָטעסטירען, האָט מען געשלאָגען מכות־רצח. אַלע פערהאַלטענע האָט מען געטריבען און פערשפּאַרט אין די פּאָליציי־קאַמער־לעך. דער עיקר האָבען די רוסישע ווייס־גוואַרדייער געווילדעוועט געגען די יודען, און אַ טייל פער־האַלטענע יודען שמאַכטען נאָך ביז היינט אין די הענקער־שטיבלעך, שטעהען אויס קלעפּ און פּיין.

לכתחילה האָט מען גאָרנישט פערשטאַנען, וואָס דאָ קומט פאָר. ערשט שפּעטער איז קלאָר געוואָרן, דאָס ביי איינעם פון די העכערע יאַפּאַנישע בעאַמטע איז פאָרגעקומען אַ גנבה, מען האָט ארויסגעריסען ביי איהם טויזענד יען, און דער גערייטעני האָט בעמערקט, אַז איינער פון די אָנפאַלער, אַנ'אייראָ־פּעער, איז געווען אָנגעטון אין אַ טונקעל־ברוינעם הערבסט־מאַנטעל. מעהר האָט מען נישט געדאַרפט. אין מאַנדזשוקאָ וואו דאָס לעבען פון יעדען ביר־גער הענגט אָפּ פון קאַפּריז פון יעדען שיכור'ן יאַפּאַנישען פעלדפעבעל, זשאַנדאַרם און זייער גאַנצע סטאַדע היינט רוסישע ווייס־גוואַרדייער; אין מאַנדזשוקאָ, וואו די ווייס־גוואַרדייאישע מענשען־כאַפּער, וועלכע פערשלעפען און מאָרדען יודען און פּרעסען אויס אונערהערטע סומען אויסקויף־געלד פון די קרובים פון די קרבנות — געהען אַרום אומבעשטראָפט פּראַנק און פריי — איז בענוג געווען איין פאַל פון אַ גנבה ביי אַ יאַפּאַנער, אַז מ'זאָל פערהאַלטען יעדען איינציגען מענשען, איטליכען דורכגעהער, וועלכער געהט אָנגעטון אין אַ מאַנטעל פונם זעלבען פאַרב, וואָס דער אָנפאַלער האָט געטראָגען. די אַבלאַוועס און וואַקכאַנאַליע פון שלעפּען אומשולדיגע, אַלעמען בעקאַנטע מענ־שען, און זיי פייניגען אין די הענקער־שטיבלעך האָט געדויערט אַ גאַנצען טאָג. איינער פון די פערהאַלטענע, מאַטיל מומשניק, וועלכער האָט פּראָ־טעסטירט געגען די גוואַלד־טאַטען, האָט בעקומען אין תפיסה אַזעלכע קלעפּ, אַז ער איז פון זינען אַראָפּ. מ'האָט צו איהם געמוזט אַרויסרופען די קאַ־רעטע פון דער גיכער הילף און אריבערפיהרען

אונטער א וואַך אין פסיכיאַטרישען שפּיטאָל. נאָר בעפרייען בעפרייט מען איהם נישט און מ'רעכענט זיך נישט דערמיט, וואָס פאַר איהם האָבען זיך אונטערגעשריבען און ערוב געווען אַ גאַנצע רייה פערטרויאונגס ווערטע מענשען, יודען און נישט־יודען.

חוץ דעם פיהרען אָן די ווייס־גוואַרדייאישע אַגענטען און רוסישע בלוט־הינט פון דער יאַפּאַ־נישער זשאַנדאַרמעריע און פאָליציי פון מאַנדזשוקאָ אַנ'אונערהערטען שאַנטאַזש פון פערהאַלטען פער־מעגליכע יודען און אויספּרעסען ביי זיי דורך דראָהונגען, שרעק און שאַנטאַזש, גרויסע סומעס געלט. פיל צענדליגע יודען, געוועזענע ליפעראַנטען פון דער מזרח־כינעזישער אייזענבאַהן, סוחרים, בירושען־מעקלער, אויפקויפער פון ווערט־פּאַפּירען און אייגענטימער פון געשעפטען זענען אָפּגעפיהרט געוואָרען אין אויטאָס אָדער אַרויסגערופען געוואָרען אין די הענקער־שטיבלעך פון פאָליציי אָדער זשאַנדאַרמעריע, וואו מ'האָט געגען איטליכען אַרויסגערוקט ווילדע, משוגע'דיגע בעשולדיגונגען: דער איז אַ פינאַנץ־אַגענט פון קאָמוניסטישען אינ־טערנאַציאָנאַל, יענער שיקט וואַלוטע קיין מאָס־קווע, אַ דריטער ליקווידירט די סחורה פון סאָוויעט־נישע האַנדעלס־פאַרשטעהערשאַפט, אַ פירטער האָט ביי זיך אין דירה אויסבעהאַלטען קאָמוניסטען; אַ פינפטער שטעהט אין קאָנטאַקט מיט קאָמוניסטען און מ'האָט געפונען זיין אַדרעס ביי אַ פערהאַלטענעם קאָמוניסט א. אַז. וו. מען וואַרפט אָן אַ פחד אויף די צוזומעלטע און צושראָקענע יודען, וועלכע ווייסען נישט פון קיין פותר חלום און מען פּרעסט ארויס גרויסע סומעס. די, וועלכע גיבען זיך נישט אונטער אזוי גיך, האַלט מען פערשפּאַרט טעג און וואָכען, מען לאָזט קיינעם נישט צו צו זיי און מען לאָזט נישט איבערגעבען קיין שפּייז. בעזונ־דערס האָבען געבושעוועט מיט זייערע אַבלאַוועס די אַגענטען פון דער דעפּעוס'יוע די טעג פון פסח און פאַר פסח. קיינער פון די פערמעגליכע יודען פון כאַרבין איז נישט זיכער, בעת ער לייגט זיך שלאָפען, אַז מ'וועט ביינאַכט נישט קומען און איהם צונעהמען. מ'האָט צוגענומען מענשען ערב־פסח, בעת די סדרים, אומשולדיגע מענשען, הויז־בע־זיצער און געשעפטס־אייגענטימער, זענען געזעסען די גאַנצע וואָך פסח אין תפיסה דערפאַר, וואָס זיי האָבען קיין געלד נישט געוואָלט געבען. עס זענען אויך געווען פיל פאַלען, ווען מ'האָט גענומען קלענערע סוחרים און מ'איז דורכגעקומען מיט זיי אויף קלענערע סומעס אויסקויף־געלד. ס'איז קלאָר, אַז דער גאַנצער שאַנטאַזש ווערט סאַנקציאָנירט פון די גרעסערע באַלעבאַטים פונם לאַנד און אַז זייערע בעאַמטע טיילען זיך מיט זייערע ווייס־גוואַר־דייאישע אַגענטען. דער ציל איז פערטייבען און פערמיאוס'ן דעם יודענס לעבען, און דערפיהרען איהם, ער זאָל פערלאָזען דאָס לאַנד. געווען נישט לאַנג אַ פאַל, אַז די נייע באַלעבאַטים האָבען חשק געהאַט צו פאַראַליזירען די טעטיגקייט און אַרויס־בעקומען די גרויסע וואַלד־קאָנצעסיע פון'ם יוד סקידי, אויף דער מזרח־ליניע פון דער מאַנדזשו־רישער אייזענבאַהן. דער יוד סקידי איז אָבער דער פּאָרטוגאַלישער קאָנסול און בענוצט זיך מיט עקס־טעריטאָריאַלע רעכט און מ'קען געגען איהם גאָר־נישט טון, האָט מען געמאַכט אַנאָבלאַווע און אַרעס־טירט זיינע אָנגעשטעלטע יודען. זיין פערזענליכען סעקרעטאַר פון הויפּט־קאָנטאָר, דעם יוד קאַטיקאָוו, האָט מען געשמידט אין קייטען, אָפּגעהאַלטען חדשים לאַנג און געפייניגט אין די הענקער־שטיבלעך פון פּאָגראַניטשנע, אויסגעטראַכט אַלע מינים אינסינו־אַציעס, — לסוף האָט מען דעם אומשולדיגען יוד מיט'ן עטאַפּ אַרויסגעשיקט קיין סאָוויעט־רוסלאַנד. די גרויסע וואַלד־קאָנצעסיע מיט זייערע ריזיגע נאַטירליכע רייכטימער וועלען טאַקע רואינירט און דער יוד סקידי קען זיי טאַקע נישט עקספּלואַטירען; דער סוף וועט זיין, אַז די נייע באַלעבאַטים פון לאַנד וועלען טאַקע אריינבעקומען דעם פעטען ביסען, צו וועלכען עס בייסען זיי אַזוי די הענד.

די טעג האָט מען ארויסגעלאָזען די יודישע יונגעלייט גרינעוויסקי, קאַפמאַן, לעווינסאָן. די פּרוי ראָזענצווייג און נאָך יודען, וועגען וועלכע די אָפי־ציעלע יאַפּאַנישע טעלעגראַפען־אַגענטור „קאָקוצו" האָט בעתן אַרעסט אַרויסגעלאָזען אַנ'אָפיציעלען קאָמוניקאַט, אַז די אַרעסטירטע זענען די געפער־ליכסטע אַגענטען פון מאָסקווער „קאָמינטערן". מען קען זיך לייכט פאָרשטעלען אויף ווי ווייט שולדיג די אינקרימינירטע, געגען זיי, פערברעכענס, אַז (וועלכע אַלע אין כאַרבין ווייסען) זענען געווען אין די אינקרימינירטע, געגען זיי, פערברעכענס, אַז מ'האָט זיי אָפּגעהאַלטען 7 וואָכען און בעפרייט, נישט געפינענדיג קיין שולד געגען זיי דער רע־זולטאַט איז, אַז יודען אַנטלויפען טאַקע פון כאַרבין. פאַר איין יאָהר האָט אַ דריטעל פון דער יודישער בעפעלקערונג פערלאָזען כאַרבין. פע־מעגליכע יודען זענען אוועקגעלאָפען ערב פסח. קורץ פאַר די סדרים, די קהלות פון שאַנכיי, טיענטסין און אַנ־דערע ערטער פון כינא האָבען זיך דאַפּעלט פער־גרעסערט דורך די אָנגעפּאָהרענע יודען פון כאַרבין. (יט"א)

[פ]אַר דער צונויפרופונג פון יודישען וועלט־קאָנגרעס

דער איצטיגער שטאַנד פון די הכנות צום קאָנגרעס

...ריז (יט"א) דער מיטגליד פון דער ענגער ...פאַר'ן יודישען וועלט־קאָנגרעס, ד"ר ...צקי, האָט אַרויסגעגעבען פאַר דער ...ערקלערונג וועגען שטאַנד פון די הכנות ...רעס.

...ר יודישער וועלט־קאָנגרעס — ווערט אין ...רונג געזאָגט — וועט זיך צונויפקומען ...טעג פון 8־טען ביז 15־טען אויגוסט אין ...אין דעם „עלעקטאָראַל־באַטימאַן", אין ...ס קומען געוועהנליך פאַר די סעסיעס פון ...ערבונד־פערזאַמלונג. אַלע וואַהל ליסטעס ...שלאָסען ווערען ביז'ן 15־טען יוני און די ...ער נאָמינאַציעס דאַרפען פאָרקומען ביז ...טען יולי.

...די פּראַאיינינגטע שטאַטען איז דער קאָנגרעס ...געצייכענט דורך ד"ר סטיפען ווייז און ...סקי, אַפּראָבירט געוואָרען דורך 15 יו־דישע אַמעריקאַנישע קערפּערשאַפטען, דערונטער דורך דער אוניאָן פון אָרטאָדאָקסישע קאָ־נגרעגאַציעס אויף קרייז־פערזאַמלונגען וועלען ביז'ן 31־טען מאי געוועהלט ווערען די טויזענד דעלעגאַטען צו דער אַלאַמעריקאַנישער עלעקטאָרען קאָנפערענץ, וועלכע וועט וועהלען די דעלעגאַטען פון אַמעריקע צום יו־דישען וועלט־קאָנגרעס.

אין ענגלאַנד האָט א מינדערהייט פון 81 לגבי 105 געשטימט אין יעד־הקהלות פאַר דער בעטייליגונג אין יודישען וועלט־קאָנגרעס. דאָס איז זיכער געווען די שטאַרקסטע מינדערהייט־גרופּע, וואָס איז ווען־עס־איז און אין־וועלכער־עס־איז פראַגע אויפגעטרעטען אין יעד־הקהלות.

אין פּוילען האָט ד"ר גאָלדמאַן אָפּגעהאַלטען קאָנפערענצען אין לעמבערג, קראָקע און וואַרשע. די הכנות זענען אין פּוילען גאַנג. קרייז־קאָנפערענ־צען וועלען אָפּגעהאַלטען ווערען שוין אין קורצען, כדי צו אָרגאַניזירען די וואַהלען. איז געבילדעט גע־וואָרען א דריי־פּערזאָניגע קאָמיטעט.

אין פראַנקרייך געהערע צום צענטראַל־קאָמי־טעט פאַרן וועלט־קאָנגרעס 40 לאָקאַלע קאָמיטעטען. (די פּאַריזער קאָנפערענץ פון די יודישע אָרגאַניזא־ציעס האָט — ווי יט"א האָט שוין טעלעגראַפיש מיט־געטיילט — בעשלאָסען, אַז די וואַהלען אין פראַנק־רייך זאָלען פאָרקומען אויף דעמאָקראַטישע יסודות).

אין בעלגיען וועט דער יעהרליכער ציוניסטי־שער צוזאַמענפאָהר די נעכסטע טעג אָננעמען א רעזאָלוציע פאַר דעם יודישען וועלט־קאָנגרעס. די וואַהל־קאַמפּאַניע וועט זיך אָנהויבען תיכף נאָך דער קאָנפערענץ פון ראַט פון די יודישע געזעלשאַפטען אין בריסעל און אַנטווערפּען.

אין רומעניען זענען פאַר'ן יודישען וועלט־קאָנגרעס געבילדעט געוואָרען קאָמיטעטען אין קלויזענבורג (קלוזש), טשערנאָוויץ און קישינעוו.

Dr. med.
Sadokierski
כירורג פון צייהן און יאַסלעס
Piotrkowska 164 tel 114-20

מיר דאַרפן קעמפן געגן אַנטיסעמיטיזם.

צו פאַרמיידן אַזאַ קאַטאַסטראָפע ווי אין דייטשלאַנד"

דער מיטינג געגען אַנטיסעמיטיזם אין פּוילען, דאָס איז פאָרגעקומען אין אַנטווערפּען, לויט דער איניציאַטיוו פון „קאָמיטעט צום קאַמף מיט'ן אַנטיסעמיטיזם אין פּוילען", איז פאַרוואַנדעלט געוואָרען אין אַ מאַניפעסטאַציע פאַר פאַרברידערונג צווישען יודען און נישט־יודען אין אַנטווערפּען.

העכער 1500 מענשען, יודען און נישט־יודען האָבען אָנגעפילט דעם גרויסען זאַל פון ים רוּבּענס־פּאַלייס. דעפּוטאַט יוליערס עסקעלערס, וויצע־בירגערמייסטער פון אַנטווערפּען; אַדוואָקאַט זשע ראַר, פּרעזידענט פון דער בעלגישער אָפּטיילונג פון „ליקא" אַדוואָקאַט קלאַסענס און איינגע יודישע טוער, האָבען אַדרעסירט די פאַרזאַמלונג.

* * *

געעפענט דעם מיטינג האָט דער פאָרזיצער פון דעם „אַקציע־קאָמיטעט" ה' וויעלאַנדעק, מיט אַ קורצער הקדמה, אָנווייזענדיג אויף דעם וויכטיגען מאָמענט, אין וועלכען די פאַרזאַמלונג קומט זיך צונויף.

נאָכדעם ווי ה' איגנאַץ, אין נאָמען פון די „לינקע", שליסט זיך אָן אין דער מאַניפעסטאַציע, נעמט א וואָרט דער וויצע־בירגערמייסטער פון אַנטווערפּען, ה' עסקעלערס, וועלכער האַלט אַ

ערקלערט דער וויצע - בירגערמייסטער פון אַנטווערפּען, דעפּוטאַט עקעלערס, אויף אַ מיטינג.—גרויסע מאַניפעסטאַציע פאַר יודיש - פּוילישער צוזאַמענאַרבייט

(פון אונזער בעלגישען קאָרעספּאָנדענט).

אויסערגעוויינ... יודען־פריינדליכע רעדע.

„איך בין געקומען אַהער" — זאָגט ה' עסקעלערס — נישט בלויז כדי צו פּראָטעסטירען געגען די רדיפות, אויף די יודען אין פּוילען, געגען דער אַנטי - יודישער העצע אין ארץ־ישראל, — נאָר אויך געגען דער העצע, וואָס מען פיהרט געגען אייך, יודען, ביי אונז אין בעלגיען.

יודען — רופט אויס ה' עסקעלערס — זענען אַ טייל פון דער אַנטווערפּענער בעפעלקערונג. זיי זענען אונזערע ברידער, און מיר וועלען דאָ נישט דולדען קיין שום אַנטיסעמיטישע האַנדלונגען. אַכציג פּראָצענט פון דעם אויפבליהען אַנטווערפּען האָבען מיר צו פאַרדאַנקען דער יודישער בעפעלקערונג, איהר פלייס און ענערגיע.

נישט בלויז געגען דעם אַטענטאַט אויף איי־ערע רעכט אין ארץ־ישראל, וואו איהר האָט געוויזען א מוסטער פון שאַפען־לעבען — וואָס איהר האָט קונה געווען מיט אייער בלוט, — פּראָטעסטירען מיר, נישט בלויז געגען דער שרעקליכער בעהאַנדלונג פון דייטשע יודען פּראָטעסטירען מיר; נישט בלויז געגען די רדיפות אין פּוילען; מיר וועלען קעמפען פאַר אייערע רעכט דאָ צווישען אונז, — רעכט, וואָס איהר האָט אייך ערוואָרבען אַ דאַנק אייער פלייס, אַ דאַנק אייער מיה.

בעלגיען — ענדיגט ה' עסקעלערס זיין שטאַרק אַפּלאָדירטע רעדע — וועט בלייבען דאָס לאַנד פון גלייכהייט און גאַסטפריינדליכקייט!"

נאָך דער רעדע פון ה' עסקעלערס האָט גענומען א וואָרט אַדוו. זשעראַר, וועלכער האָט אָנגעוויזען אויף דער נויטוועדיגקייט פאַר נישט־יודען פון אַלע פאַרטייען זיך צו פאַראייניגען מיט די יודען אין קאַמף געגען אַנטיסעמיטיזם, אויב זיי ווילען פאַרמיידן קאַטאַסטראָפעס, ווי די דייטשע.

עס האָבען אויך גערעדט די ה"ה: יהודה שאַפּראַן און אַדוו. קלאַסענס.

דער מיטינג האָט איבערגעלאָזט אַ שטאַרקען איינדרוק ביי די אַנטווערפּענער יודען.

אָבסערווער

זי וועט אָפּשעכטען זיך און די 4 קינדער,

אויב דאָס געריכט וועט איהר נישט אָפּלייגען די עקסמיסיע

אַזוי דערקלערט א פערצווייפעלטע לאַקאַטאַרקע דעם ריכטער

(א געוועהנליכער פּראָצעס מיט א סענסאַציאָנעלען פערלויף)

די טעג איז אין היגען שטעטישען געריכט בעטראַכט געוואָרען אַ בקשה פון אַ לאָקאַטאַרקע, וועלכע איז פאַרמשפּט געוואָרען עקסמיטירט צו ווערען צוזאַמען מיט 4 קליינע קינדער פון אַ קעלער־שטוב ערגיץ אויף דער פ.א.וו.־גאַס, אַז מ'זאָל איהר דעם אויספיהר פון דער דאָזיגער עקסמיסיע אָפּלייגען.

דער הויזווירט, אַ יוד אַ גביר, אַ בעזיצער פון איינגע הייזער, אָבער אַ גרויסער אכזר, האָט זיך אַליין אַוועקגעשטעלט ביים מאָהנער־שטענדער און אָנגעהויבען צו שיטען פעך און שוועבעל אויף דער בלינדער אלמנה און ממש וועלטן איינגעלייגט, אַז די עקסמיסיע זאָל גלייך אויסגעפיהרט ווערען.

די יודענע האָט גענומען בעטען און וויינען מיט האַרצרייסענדע טרערען, און אין אַ געוויסען פערצווייפעלטען מאָמענט האָט זי דערקלערט קאַטעגאָריש דעם ריכטער, אַז אויב די עקסמיסיע וועט איבער איהר אויסגעפיהרט ווערען, שעכט זי זיך אָפּ צוזאַמען מיט איהרע 4 קליינע קינדער.

אויפ'ן ריכטער און אויף אַלע אין זאַל פאַרזאַמעלטע מענשען, האָט די ענטשלאָסענע דערקלערונג פון דער פאַרביטערטער אומגליקליכער פרוי געמאַכט אַ ריהרענדען איינדרוק. בלויז דער דערמאָנטער הויזווירט איז געבליבען רוהיג שטעהן און ווייטער אונטערגעהאַלטען, אַז מ'זאָל די בקשה פון דער אלמנה, אָפּצולייגען די עקסמיסיע, אָפּוואַרפען.

אוּיגענבליקליך איז די אלמנה איינגעגאַנגען אַ ציטערנדיגע און צופּלאַמטע פון אויפרעגונג צוגעשפרונגען צום הויזווירט און איהם אַראָפּגעלאָזט צוויי הילכיגע טראַסק איך פּרצוף, אַז דאָס בלוט איז געגאַנגען פון איהם שיער נישט אָנגעהויבען צו שלאָגען.

אין זאַל איז ענטשטאַנען אַ טומעל. דער ווירט האָט זיך גלייך אָפּגעטראָגען, האַלטענדיג זיך ביי די פייערדיגע באַקען, ווי אַן אָנגעפּאַטשטער, בעגלייט מיט ברע־ און שלעק און אַנדערע ביטערע קללות פון די אָנוועזענדע.

די אָרדנונג אין געריכטס־זאַל איז באַלד צוריק געשטעלט געוואָרען.

דער אידעלער, ביז טרערען געריהרטער ריכטער, האָט דער אלמנה טאַקע ערטיילט אַן אָפּלייג, און בלויז פאַר שטערען די אָרדנונג אין געריכט זי פאַרמשפּט צו א מינימאַלער שטראָף, און נעמליך: צו אַ געלד־שטראָף אין דער הויך פון 10 גילדען אָדער צו אַרעסט אויף א טערמין פון 1 טאָג.

Dr. med.
HALTRECHT
ספּעציעל־אַרצט פאַר הויט, געשלעכטס קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע
האָט זיך איבערגעצויגען און נעמט אָן
פּיעטערליקאַווער 161. טעל. 245-21
פראָנט דריטער שטאָק
פון 10 פריה ביז 2 מיטאָג און פון 7 ביז 9 אָוונט
זונטאָג פון 11 ביז 1 מיטאָג
פאַר פרויען א בעזונדער וואַרטע־זאַל
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פּרייזן

כּלל־טוער מוזען ... / ראַזען האָסטן ג...

פון ב. א. גליקסמאַן

ס'איז קיין סוד נישט, אַז אין אַלע ... אין אינסטיטוציעס איז א דוחק אין געלד, ... מען פייפט דער דלות, וער ס'שטעהט נאָה... ווייסט, אַז נישט נאָר דער קריזיס און ד... קום איז שולדיג אין דעם, נאָר מאַנכע ... וואָס זאָרגען יעניג פאַר הכנסה, זענען זיי ... דעות־זאָגען. עצות געבען און, פ'אַטאַושיר... זיי זוילט זיך.

איצט איז דער סעזאָן פון געגעראַל־... לונגען, זוכט יעדער נייע קרעפטען פאַר ... טונגס־מיטגלידער, האָט זיך צו מיר געווענ... בער, וואָס ר'בעט זיך ווערען א כלל־... זקנים־הויז, און פרעגט מיך וואָס דאַרפט ער ...

ענטפער איך איהם, קודם כל ... הכנסה, שאַפען מיטגלידער וואָס זאָלען ... חודש געלד, זאַמלען נדבות. פערקויפ... צימער און לעגאַטען וואָס פאַראייביגען ... פון די שפענדער, אויף יום טובים דאַרף ... פען סחורה אויף הלבשה, בעזוכען די ... וואָס זענען צוריקשטעלענד א'ן מיטגלידס... קאָנטראָלירען דעם אינערליכען גאַנג פון ... צו די זקנים ווערען בכבוד בעהאַנדעלט א... דען געשטעלט.

כ'בין זיכער, זאָג איך איהם, ווען ... טוער זאָלען אַרבייטען וואָלטען זיך די אינס... נישט געדאַרפט באָדען אין חובות, ווי ס... דער פאַל. די בעפעלקערונג מוז גלייך ... ווערען. נישט איינעם צופיל און א צו... נישט, און אַ כלל האָבען מיר, אַז פון ... איז נאָך קיינער נישט אָרעם געוואָרען.

דער נייער פילאַנטראָפּ הע"ט אַלעס ... בעוואָרפט מיך מיט פראַגען:

ראשית ווי אַלט דאַרפען זיין די ... ווערען אָנגענומען בלויז זכרים צו או... ר' יוד, ערקלער איך איהם. דאָס ... איז צוציהען וואָס מעהר מיטגלידער, ס... אב'עיולה, וואָס אַזאַ אינסטיטוציע וואָס ... 240 זקנים און זקינות זאָל נישט האָבען ... 900 צאָהלענדע מיטגלידער, דעריבער ... זיך קודם כל פערשרייבען אלס מיטגליד ... לען דעם מיטגלידס־בייטראַג.

נו, איז דער יוד אַרויס מיט א ... כ'טייטש זיין א כלל־טוער און נאָך צאָה... גלידס־ביימראַג אויך?

— יא פעטער — האָב איך איהם ...

— אמת'ע כלל־טוער מוזען צוערשט א... געלד און שפּעטער ערשט פערלאַנגען פון ...

— ניין — האָב איך מיר געטראַכט ... וועט שוין קיין אמת'ער כלל־טוער נישט ...

ל. מלאך
דאָן=דאָמינגאָ

ראָמאַן

80 נאָכדרוק אין א טאָג - צייטונג, אפילו טיילווייז — פערבאָטען.

מאַניעלעס טענות האָבען גאָרנישט געהאָלפען, אפילו דער אינטערווענץ פון דער פּאָליציי האָבען נאָך נישט געקענט טון, די „קאָלאָניע" איז געבליבען איינער־עקשנט קוים איז די מחוצה אויסגעשטעלט געוואָרען, מאָר קיין שום נעפיהל נישט שמעלציען דעם נדר. און יודישע וועטעליגע זענען געשטאַנען אויף דער וואַך אַרום דעם זייער נייעם בית עולם און נער־תים אַז די „טמאים" זאָלען נישט קומען ביינאַכט און אין געהיים מקבר זיין זייער מת.

מאַניעלע האָט נישט גערוהט. זי האָט פערלאַזען זייַ „גאָלדענע נעסט'ען" א ווילע פון רויטהאָלץ מיט גרוואַנט פון קרישטאַל שויבען אָפען צום ים אַרוים. וואָס דער „איצטיגער מאַן" האָט פאַר איהר אויס־געבויט. זי איז געגאַנגען פון „הויז" צו „הויז" און געזאַמעלט געלד פאַר אַן אייגענעם בית עולם. זי האָט זיך שטאַלץ הורגעשאַרטן מיט דער פאַרביגקייט פון א פאַוע איבער דיגעסלעך, יעדען טאָג אין אַנ'אַנדער קאָסטיום אָבער יעדער קאָסטיום האָט געמוזט האָ־בען עפּעס אין זיך שוואַרצען סאַמעט. דאָס האָט איהר געמאַכט דאַמישער און יודישער. זי האָט זיך פון יודישקייט נישט אָפּגעשיידט, אפילו ווען איהרס א מאַן איז געווען א פרומער קאַטאָליק, צווישען איהרע שמוק און צירונג שמיקער האָט זיך געפונען א בריליאַנטענע בראָש, מיט איינגעפאַסטע אותיות פון אמתע רובינען דאָס וואָרט „שדי". די שפּילקע האָט זי זעהר אָפט געטראָגען, און קעגען אָנגעזוינ־דענע לאָמפּען האָט דאָר וואָרט אַרויסגעפינקעלט, ווי עס וואָלטען געברענט ציגליהטע קויהלען אָדער אַ־רויסגעפינקעלט ווי רויטער וויין אין א פסח־כוס.

זי האָט געזאַמעלט „נדבות" ביי די יודישע מאַ־ראַמען און ביי נישט־יודישען. זי איז געגאַנגען מיט אַזא זיכערקייט אין די יאַפּאַנישע „היזער, ווי אין די פראַנצויזישע, און אפילו — פון די מולאַטישע זיך נישט אָפּגעזאָגט.

— פון טויט און פון לעבעדיג וועל איך רייסען —האָט זי געזאָגט און האָט טאַקע צונויפגעשפּאָרט די סומע וואָס איז נויטיג געווען צו קויפען א פּלאַץ הינטער דער שטאָט פאַר אן „אייגען גוטס אָרט".

מיט דעם „אויפסטרויען" דאָס הייליגע אָרט האָט זיך שוין פערנומען גאָדעלע אַחוה, ר'האָט אויסגי־

געשטן" ווי זי. זי האָט געזאַמעלט געלד ביי די „פּרוויגציאָנערם" און ער האָט געזאַמעלט ביי די מע־נער. קיין אין „משא מתן" האָט מען נישט געמאַכט אויב מען האָט נישט צוגעשט אַראָפּגענומען פאַר דעם „הייליגען אָרט", מען האָט זיך נישט געזעצט צו קיין קאָרטן, אויב מען האָט נישט אַוועקגעשטעלט א „טעלער" אַריינצוואַרפען נאָך יעדען קאָן.. און עס איז נישט געווען קיין איינער פון דער חבה וואָס האָט געהאַט מזל ביים „רעדעל אין דער קאַסינאָ" אז ער זאָל נישט געבען מעשר.

אָבער צום מינסטען האָט ער „אָפּגעלעקט א ביינדעל" ביי די דין־תורה'ס, ער האָט קיין פסק נישט אַרויסגעגעבען אויב ביידע צדדים האָבען נישט אָנידערגעלייגט פּסק־געלד, א גראָבע אפּותיקא, פאַרן בית־חיים'ס וועגען.

גאָדעלע אחוה איז געווען זייער „רב", אליין מישט ער זיך שוין נישט אין די עסקים א צעהן יאָהר, צו וואָס — אַז גאָט האָט איהם געהאָלפען און ער האָט געמאַכט א „פאַר פייעל", עס איז נישט פאַר איהם. ער איז באַלד פון אָנפאַנג געקומען צו דער פרנסה מיט דער דעה בלויז צו מאַכען עטליכע קערבלעך און צוריקפאָהרען קיין לאָדז און ווערען א באַלעבאָס אויף באַלוט...

אָבער א קערבעל ציהט א קערבעל, און וואָס מעהר מען האָט — מעהר וויל מען (זיין שטענדיגע פילאָזאָפיע, וואָס ער האָט געמיינט, אַז נאָר ער האָט עס אויסגעטראַכט פון אייגענעם קאָפּ אַרויס) האָט ער איינגעזעהען אַז צוריק קיין לאָדז וועט ער שוין נישט פאָהרען; וועט וועט איהם דעריקענען און וועט וועט איהם וויסען? דאָ איז ער אַנ'עפּעס, און מען האָט פאַר איהם דרך־ארץ.

און כדי זיין „פּרעסטיזש" זאָל נישט פאַלען, האָט ער בעשלאָסען נאָכצוגען דער „ענגלישער קרענק" (ער האָט קיינמאָל נישט אָנגערופען מאַנ'עלען „ענג־לישע מלכה", כאָטש דאָס אַליין איז שוין געווען א צונאָמען און מאַניעלען האָט פערדראָסען). ער האָט אויפגעגעבען זיין „מסחר" זיך געשעפטן א געשעפט פון אַלטע קליידער און געטראָגענע זאַכען און אָנגעהויבען פיהרען א „אַנשטענדיג" לעבען.

נעמיגט האָט גאָדעלע אַז מען וויסט איהם אַריינ־

נעהמען אין דער „קאָלאָניע" אָבער ווי אַלע אַנדערע פון זיין מין האָט מען איהם אויסגענומען, און ווען זיין טאָכטער איז געקומען צו א „פּאַילע" וואָס די יונגע פון דער קאָלאָניע האָט איינגעאָרדנעט, האָט דער קאָמיטעט וואָס איז געשטאַנען ביי דער טיר און האָט מען געהאַט דיאָפּוויכט נישט אַריינצולאָזען קיי־נעם פון „יענע לייט" אויך איהר נישט אַריינגע־לאָזען.

צוריק צו דער „פּרנסה" איז שוין גאָדעלע אַחוה נישט נעגאַנגען, אָבער זיין שייכות מיט די „חברה לייט" האָט ער נאָך מעהר אָנגעצויגן געוואָרען זייער דעה זאָגער און עצה־געבער. ביסלעכווייז איז ער געוואָרען זייער „רב". מען האָט אָנגעהויבען צו קו־מען מיט דין־תורה'ס און אויסגלייכונגען צו איהם.

דעם נאָמען „אַחור" האָט איהם מאַניעלע געגע־בען דאָס איז געווען פון פּראָטעסט וואָס ער מיישט זיך אין איהר קאָמפּעטענץ. אויסצוגלייכען סכסו־כים איז זי איינע נאָר געווען בערעכטיגט. אָבער אַזוי ווי זי איז געווען פערנומען מיט איהרע ליבהאָ־בער און האָט געביטען אַלעמאָל איהר אָדרעס, האָט מען קיינמאָל זיך נישט געקענט פערלאָזען אויף דעם וואָס זי וועט אַלעמאָל קומען. דאָ האָט מען „פּאַסען געשווינטען", מען האָט געדאַרפט באַלד אָפּהאַקען די מענות.

פונדעסטוועגען ביי א וויכטיגער דין־תורה האָט מען געוואַרט אויף מאַניעלען, און ביי פראַגען וואָס איז געווען נוגע אין כלל זייערען האָט מען קיין פּינ־גער אָהן איהר נישט איינגעטונקט.

ביים זאַמלען פאַר א „גוט אָרט" האָט גאָדעלע געוואָלט איבעריאָגען די „קרענק". האָט ער אָפּטר־מאָל צעהעליגט איינציגע סומען פון זיין קעשענע און זיך בעריהמט אז ער האָט עס געזאַמעלט, אָבער אַזוי ווי די איניציאַטיווע צו שטעלען א „הייליג אָרט" איז געקומען פון דער „ענגלישער מלכה" האָט ער דעם זכות נישט געקענט איבערלויפען, און פאַר איהם געבליבען כאָטש „אויסצושטאַנען" דאָס „גוטע אָרט" אַז איבער הונדער מאָן צוואַנציג יאָהר זאָל זיין א נחת דאָרט צו ליגען!...

ער האָט „דאָס פּלאַץ" אַרומגעצוימט מיט א געמויערטען פּאַרקאַן, בעטונקט אין צעמענט. איינ־ציגע זענען אויפגעפלאַסטערט געוואָרען טראָטוּ־אַרען און עס זענען איבערגעלאָזט געוואָרען לאַנגע בייטען פון גראָז, כדי עס זאָלען אויסוואַקסען טע־ראַסען מיט בלומען.. פון דרויסען האָט ער אויפגע־האַנגען א ווייס מאַרמאָרנעם שטיין מיט א גאָלדע־נעם אויפשריפט און אונגעוויינליך ביים אַריינקומען — א גרויסען גלאַנציגען טאָוועל פון שוואַרצען מאַר־מאָר. ער האָט געלאָזט אויסקריצען מיט יודישע

אותיות דעם נאָמען פון דער ... הייליגען אָרט (במילא האָט ער שוין ... מען אַריינגעשטעלט. חוץ דעם איז ... געוואָרען געוועהלט אלס פּרעזידענט ... און ער, גאָדעלע — וויצע־פּרעזידענט ... וועלען לעבען) און חוץ דעם האָבען ... געגלאַנצט אין גאָלדענער איינשניט ... פון די הויפּט־נדבה־געבער, פון ... פּרעמדע.

דאָס בעניייאונג פון בית־עולם איז ... מיט גרוים פּאַראַד און פייערליכקייט. ... האָט בעשלאָסען זיך נישט ווייסענדיג ... (ווייל עס האָבען זיך געפונען יונגעליי... בען געוואָלט די צערעמאָניע אויך צעש... וואָלט געליטען דער יודישער כבוד, ... געהמט זיך מיט זיי, און דאָס, וואָס ... ווען נעצוואונגען צו שטעלען אַנ'אייגענ... עולם, שטריכט גענוג אונטער, אַז די ... האָט קיין געמיינזאַמעס נישט מיט זיי.

פאַר זיכערהייטזוועגען האָבען די ... ערע פּאַראָדען נישט דורכגעפיהרט איבער ... ווי עס איז געווען געפּלאַנט פון פריהער ... די ספר - תורה'ס פון זייער שוהל אין ... שטאָנגען אַרויסגעפיהרט אויפן בית עולם ... איז בעשטימט געוואָרען אַז די צערעמאָ... אינעווייניג, אויף זייער „טעריטאָריע".

עס זענען געהאַלטען געוואָרען רעדעס ... וואָס די „ליבער פון שוועסטער" וועלען ... נישט צעקרישעלט ווערען אין די קליינ... וועט זייערע ביינער (אַלץ וועגען די ... בענראָבען ווי יעדעס מענשליך בעשעפעניש...

מאָהנע קיין שום געפיהל און שרעק ... האָט די צערעמאָניע נישט אַרויסגערופ... לעך האָבען זיך משמח געווען, גלייך ... בעניינט געוואָרען עפּעס א קלוב פאַר ... די מוזיק, וואָס איז געדונגען געוואָר... שפּילט אין גרופּע האָט געטאַנצט אויף ... קבר (נאָך פריהער האָט מען פערקויפט ... מיט א פענזעל קאַלך אָנגעצייכענט צו ... אָדער יענער קבר געהערט). מאַניעלע איז ... סער זיך פאַר פריהד. זי איז געווען אָנגע... שוואַרץ־סאַמעטענער קלייד מיט ווייסען ... זוימט, די בריליאַנטענע שפּילקע מיט די ... תיות „שדי", האָט געפינקעלט קעגען ד... געווען אין נעזעלשאַפט פון איהר „אי... ריכטער פון נעדערלאַנדער טריבונאַל. א ... איהר. און וואָס האָט אַמאָל געהאַט א ... אייגער מאַניעלע האָט זיך מיט איהם ...

(פאָרטזעצונג קומט)

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

די גרויסע טאג-ארדנונג
אויף דער נעכטיגער זיצונג פון דער קהלה-פערוואלטונג

אנגעשרן פאחזייך פון פרעזעס מינצבערג איז נעכ־טען פארגעקומען א זיצונג פון דער קהלה פערוואל־טונג. וועלכע האט זיך פערצויגען זעהר לאנג אזוי, אז עטליכע פונקטען פון דער טאג־ארדנונג זענען אפגעלעגט געווארען ביז א צווייטער זיצונג. אזוי איז געבליבען צו בעטראכטען דעם בעריכט פון דער פסח־אקציע, דאס עפענען פון קהלשען יתומים הויז, אי־בערנעהמען דאס האדאמאשעשטשער שפיטאל פאר נייס־מיג קראנקע, פערזאנאלע פראגען און דער בעריכט פון דער ווירטשאפטס קאמיסיע.

ביים אנהויב פון דער זיצונג פרעגט אן דאזאר רומקאווסקי, צי די קהלה האט שוין דערהאלטען אנ׳אפיציעלע ידיעה

וועגען נייע וואהלען

פרעזעס מינצבערג ענטפערט אז די קהלה האט קיין שום ידיעה וועגען וואהלען נאך נישט דערהאל־טען. אויך די לאדזשער וואיעוואדזשטווע האט נאך נישט בעקומען פון מיניסטעריום קיין שום מיטטיי־לונגען וועגען דעם יעדענפאלס שטעהט דאס פרע־זידיום אויפן שטאנדפונקט אז די וואהלען דארפען טאקע אויך אין לאדז אדורכגעפיהרט ווערען דעם 13טען סעפטעמבער צוזאמען מיט די וואהלען צו די קהילות אין גאנץ פוילען.

דאזאר פליוואצקי פרעגט אן צי די קהלה מאכט בעמיהונגען וועגען איינארדנען

ארימע יודישע קראנקע אויף קורא ציע אין טשעכאטשינעק.

דער פרעזעס ענטפערט, אז די קהלה האט זיך שוין געווענדעט וועגען די ענטשפרעכענדע הנחות צום מיניסטעריום פאר געזעלשאפטליכער שוץ און איצט ווערט ערווארט וועגען דעם אנ׳ענטפער.

נאכדעם ווי ס׳ווערט אנגענומען דער פראטאקאל פון דער פריהערדיגער זיצונג טרעט מען צו צו די קאמוניקאטען. קודם כל ווערט ווידעראמאל בע־טראכט דער ענין מיט די

כאינער שוחטים.

ווי בעקאנט האבען די שוחטים פון כאינער שעכט הויז געהרופען לדין די יודישע קהלה צוליב דעם וואס נאכדעם ווי די יודישע קהלה האט איבערגענומען די שחיטה אין לאדז האט מען פערבאטען דאס איינ־פיהרען פלייש פון אנדערע שעכטהייזער אהן צוליב דעם האבען די כאינער שוחטים וועלכע זענען געווען טעטיג אין כאינער שעכטהויז זייט צענדליגער יאה־רען פערלוירען זייערע פרנסות, זיי האבען דעריבער פערלאנגט אז די קהלה זאל זיי אננעהמען אלס בער־אמטע ביי דער שחיטה. היות ווי די קהלה האט זיך דאס אפגעזאגט צו טון, האבען די שוחטים גערופען די קהלה־פערוואלטונג לדין, געכטען איז געקומען א וועגדונג צום ראבינאט אז ער האט בעשטימט א בית דין פון 3 רבנים: 2 פון לאדז און איינעם פון דער־פרעמד.

דאזאר פליוואצקי זאגט זיך ארויס געגען דעם גאנצען ענין, ער האלט אז פאר דער קהלה־פערוואל־טונג שטעהען איצט גרויסע שוועריגקייטען אין צו־זאמענהאנג מיט בעגרעניצען די יודישע שחיטה, צו־ליב וואס עס וועט מוזען רעדוצירט ווערען דאס פער־סאנאל אגאנו. די קהלה דארף זיך דעריבער איצט איינגאנצען אפזאגען פון פיהרען די שחיטה אהן זי צו־ריק איבערגעבען די שוחטים. ער פערוופט זיך דער־רויף אז אויך פעטריקאוו איז די שחיטה צוריק אי־בערגעגעבען געווארען די שוחטים אחן די מאכט איז איינגענאגען דערויף. א חוץ דעם האט דאס איבער־נעהמען די שחיטה דורך דער קהלה נישט פער־שטארקט דאס כשרות און די קהלה האט אויך נישט געהאט דערפון קיין הכנסות.

פרעזעס מינצבערג ווייזט אן אז דאס כשרות האט זיך דווקא זעהר פעשטארקט, נאכדעם ווי די קהלה האט איבערגענומען די שחיטה. וואס שייך הכנסות, האט די קהלה גליך טיישט פאזירט דעם שחיטה בודזשעט אויף הכנסות וואס איז געוועזן למובת דער קהלה. דער פרעזעס האלט אז היות ווי די קהלה האט צוגעזאגט צו טעהען צו א דין תורה מיט די כאינער שוחטים דארף זי האלטען ווארט.

ס׳ווערט בעשלאסען זיך צו ווענדען צום ראבי־נאט אז ער זאל אנגעבען די נעמען פון די 2 לאד־זשער רבנים וועלכע זענען בעשטימט געווארען אי־דעם קומענדען בית־דין.

ביי דער דאזיגער געלעגענהייט בעריהרט אויך פרעזעס מינצבערג די פראגע

וועגען איבערנעהמען די עופות-שחיטה

וואס איז זעהר אקטועל און מוז פארקומען אין דער נאהענטסטער צייט. ער ווייזט אן אז צוליב סאניטא־רע געמים האט די מאכט פערחתמעט דאס עופות־שעכט הויז אויף וואלבארסקא גאס און די שחיטה פון עופות וועט פון היינט אן פארקומען אויף זאג־באדניע גאס.

ס׳ווערט דאן בעטראכט די

ווענדונג פון די שעכט-הויז-ארבייטער, בייטער

וועלכע פערלאנגען פון דער קהלה א גרעסערע סומע צום צוועק פון איבערשיקען די ארבייטער צו אנ־דערע פאסטען און דעם מעמאריאל וועלכען דער פליי־שער פעראיין האט צוגעשטעלט ווערט אנגעוויזען אז אין צוזאמענהאנג מיטן בעגרעניצען די יודישע שחי־טה וועלען פון 1טען יאנואר 1937 אנ׳ערך 250 אר־בייטער מיט זייערע פאמיליעס אין לאדז פערלירען זייערע פרנסות, דער פעראיין האט דעריבער אויס־געארבייט א פלאן פון איבערפיהרען די פערדראנג־טע צו אנדערע פרנסות. דאס איז אבער פערבונדען מיט פיל קאסטען, פון וועלכע א טייל דארף דעקען די קהלה,

ס׳איז בעשלאסען געווארען אפצוהאלטען א קאנ־פערענץ מיט דעם פליישער־ארבייטער פעראיין.

די ווענדונג פון פערמיטלער פעראיין צו בעשטי־מען א גרויסע סומע אויף איבערצושיקען די מיט־גלידער פון פעראיין, וועלכע פערלירען כסדר זייערע פרנסות — איז אפגעווארפען געווארען

פאר „יעאט" איז בעשטימט געווארען 150 זל.

דאן איז גענומען געווארען צו קענטעניש די ווענ־דונג פון דער סטאראסטווע, אז דער רעגיסטער פון די עמאט־צאהלער זאל פערטיג ווערען ביז דעם 31. מאי ה. י.

אין לעמבערג האט זיך בשעתו געשאפען א ביו־נערלימער קאמיטעט צו העלפען די 8 יודישע סטו־דענטען פון לעמבערגער פאליטעכניקום, וועלכע לייד־דען שרפאר, ווייל זיי האבען אונטערגעשריבען א פראטעסט אויפרוף געגען די אנטיסעמיטישע געשעהענישען אין פאליטעכניקום, דער דאזיגער קאמיטעט האט איצט בעקומען א מיטטיילונג פון הינטער פאליטעכ־ניקום אז די דאזיגע 8 סטודענטען בעקומען וויזעס קיין ארץ ישראל אויף ווייטערדיגען שטודיום. כדי אבער ארויסצושיקען די 8 סטודענטען קיין ארץ ישראל איז נויטיג א סומע פון 8 טויזענד זלאטעס, דער קאמיטעט האט זיך דעריבער געווענדעט צו דער לאד־זשער קהלה פערוואלטונג וועלכע בעשטימט 300 זל. צו דעם צוועק.

ס׳איז ווערשלאסען געווארען צו בעשטימען 100 זלאטעס.

אויפן ארט פון פערשטארבענעם פרנס פערסטער איז אין דער עטאט קאמיסיע בעשטימט געווארען ה׳ שלמה קאליסקי.

א טעווישער לעאן ראזענער האט אריינגעטראגען אנ׳אנקלאגע אין דער סטאראסטווע וועגען דעם וואס די קהלה האט פון איהם פערלאנגט 300 זלאטעס פאר אנ׳ערלויבניש צו שטעלען א מצבה זיין פא־טער.

ס׳איז בעשלאסען געווארען צו געבען וועגען דעם אויפקלערונגען דער סטאראסטווע.

דערמיט איז די זיצונג איבערגעריסען געווארען, די איבעריגע פונקטען וועלען בעטראכט ווערען אויף דער צווייטער זיצונג.

* * *

אויפן ארט פון פערשטארבענעם פרנס פערסטער איז אין קהלה־ראט אריין פון דער אגודהשער ליס־טע ה׳ אברהם ווישע העניכלעש.

מאי

זון-אויפגאנג 3.49

זון-אונטערגאנג 7.32

...טאג, 18 ...

כ"ן ... תרצז

קיין ארץ-ישראל

...ליגע רייזעס. גוטע בעדינונג־...נג. פינקטליכע בעהאנדלונג.

קיין וויען 28 מאי פון 75 זל.

... 7 ימים אויף „קאשטשושקא"

12/6 פון 400 זל.

...לענדישע הנחה-פעסער קיין עסטרייך, טשעכאסלאוואקיי און יוגאסלאוויען. ...סטעהערשאפט פון „אינטוריסט" אויספלוגען קיין רוסלאנד.

...פארמאציעס ערטיילט

דאס יודישע רייזע-ביורא

Union Lloyd

PIOTRKOWSKA 42,

telefon 107-87.

פאבאר 1915

...דינט דארפען זיך שטעלען צו דער פאבאר־... נומער 1 די פאבאראוועס, וואס זענען ... געווארען אין 1915, וועלכע וואוינען ... שטח פון 3. קאמיסאריאט און זייערע פא־...נעמען הויבען זיך אן מיט

W

... דער פאבאר־קאמיסיע נומער 2 — די, וואס ... אויפ׳ן שטח פון 7. קאמיסאריאט און זייער־...ליען-נעמען הויבען זיך אן מיט די אותיות:

A, B, C, Ch, D, E.

פייערונגען פון דעם „מוטער-טאג"

(א) היי־יאהר וועט די פייערונג פונ׳ם „...טאג", וואס פאלט אויס דעם 24 מאי ה. י. ...ען בעזונדערס אימפאזאנט.

...ס איז געבילדעט געווארען א ספעציעלער ...מיטעט, אין וועלכען עס גייען אריין מיטגלי־... פון שול-געזעלשאפטליך=ווירטשאפטליכע אר־...ניזאציעס און וואוילטעטיגע אינסטיטוציעס.

מיט די גאסען פון דער שטאט וועט אדורך ...וועלע מאניפעסטאציעס פון קינדער.

...ס וועלען אויך איינגעארדענט ווערען ספע־...ען אקאדעמיעס און שמועסען.

אפטייקען.

היינטיגע נאכט - דיזשור־ען

(א) היינט ביינאכט דיזשורירען:

...(לימאנאווסקיעגא 80); טראווקאווסקי ...שינער 56); קאפרזאווסקי (נאוואמיעסקא 15); ... (שרודמיעסקא 21); בארנאשעווסקי ...ריקאווער 95); טשינסקי (ראקאטשינסקי 53); ...מטשינסקי (קאנטנא 54); שיניעצקא זשגאוו־... 69).

אנ׳אויסערגעוועהנליכער פראצעס
דער דאקטאר זאל זיין שולדיג אינ׳ם טויט פון זייער קינד, און זיי—אינ׳ם טויט פון דאקטאר

(א) אין לאדזשער קרייזגעריכט דארף בקרוב פארקומען אנ׳אויסערגעוועהנליכער פראצעס פונם פארפאלק יאנקעל און גאלדע־דבורה זיגער, (פון פיעטשאווע 15).

די פארגעשיכטע פונם פראצעס איז בקיצור פאל־גענדע.

דאס 5־יעהריגע טעכטערל פון די בעשולדיגטע דינהדפערל זינגער איז דעם 10טען יאנואר ה. י. קראנק געווארען. געהיילט האט זי דער „אובעזפיעטשאלניע" דאקטאר, דר. סאלאמאן־בערנארד ראבינסאן. א סברא אבער, אז ער האט נישט געשטעלט צו דער צייט די ריכטיגע דיאגנאזע. (ס׳קינד איז קראנק גע־ווען אויף „שלעפע קישקע") און אזוי ווי די אפער־ראציע איז צו שפעט געמאכט געווארען, איז דאס קינד געשטארבען.

די עלטערען פונם קינד זענען געווען אויסער זיך פאר צער און צאהן, און זיי זענען אוועק אין שפי־טאל וואו זייער טויט קינד איז געלעגען, און האבען שטארק צושלאגען דעם דאקטאר.

דער טיף־געטראפענער דר. ראבינסאן האט פאר עגמת־נפש בעקומען א הארץ־פעהלער, און דעם 23 פעברואר זייענדיג אויף אנ׳עלטערן פערזאמלונג ביים יודישען מענער־גימנאזיום האט ער בעקומען א הארץ־שלאג און איז געשטארבען...

נאך דער לויה האט דער געריכטסדארצט, דר. החרוויטש אויף דער אנקלאגע פון דער משפחה, דורכגעפיהרט א סעקציע פון דעם געשטארבענעם דאקטארס קערפער און ער האט פעסטגעשטעלט אז די סיבה פון זיין טויט איז געווען — א הארץ־פעהלער.

אין רעזולטאט פון דער סעקציע און דער אויס־פארשונג איז דאס פארפאלק זינגער, דורך דער פרא־קוראטור צוגעצויגען געווארען צו פעראנטווארט־ליכקייט פארן בעפאלען דעם „אובעזפיעטשאלניע" דאקטאר ראבינסאן בעתן דערפיהלן זיינע אמטליכע פליכטען, און מחמתן דערפילען די דאזיגע פליכטען.

דער דאזיגער פראצעס וואס איז בעשטימט אויפן 9טען יוני וועקט גרויס פעראינטערעסירונג.

טעאטער
„ראזמאיטאשטשי"
ציגעל = גאס 27. טעל. 112=25.
דיר.: דוד צעלמייסטער.

לעצטע 4 טעג!
פרייזען רעדוצירט!
גאסטשפילען פון קליינקונסט-טעאטער

קינסטל. אנפ.: —
מ. בראדערזאן

„אראראט"

היינט, מאנטאג, 9 אוונט - דער סענסאציאנעלער פראגראם א. י.

„אוועלט מיט נסים"

מיט דער פאראדיע אויף „יאשע קאלב".
רעזשי: ש. דזשיגאן און י. שומאכער.
דער אנסאמבל (לויט א. ב.): ח. גראסבערג, מ. ראפעל, שיינע מרים, ש. דזשיגאן, וול. גאדיק, סאם היאר, מ. אפענהיים, מ. פולאווער, י. שומאכער. קאנפעראנסיער: וול. גאדיק.
דיריגענט: ד. בייגעלמאן. בינע-לייטער: ב. שווארצשטיין.

בעפאלען יודישע דורכגעהער

נעכטען זענען אין פערשידענע פונקטען פון שטאט יודער פארגעקומען כוליגאנישע אנפאלען אויף יודען. אזוי למשל יען יחיאל שטערניס, געהענ־דיג אויף דער נאכט צוריק אהיים פון שפאציר, איז בעפאלען געווארען אויף זגערזשער גאס, נעבען פארק „יוליאנאוו" דורך עטליכע כוליגאנעס, וועל־כע האבען איהם אנגעהויבען צו שלאגען מיט קאסטעטען און אייזענס איבער׳ן קאפ און גאנצען קערפער.

יען דער פערבלוטיגטער און שווער פערוואונ־דעטער שטערניס איז אנידערגעפאלען אויף דער ערד אהן בעוואוסטזיין זענען די כוליגאנעס בעלם געווארען.

אויף די געשרייען פון פערוואונדעטען זענען זיך צוזאמענגעלאפען פערבייגעהער, וועלכע האבען אלארמירט די פאליציי און פאגאטאוויע.

דער דאקטאר פון דער פאגאטאוויע האט פעסט געשטעלט ביי שטערניסען שווערע וואונדען אויפ׳ן קאפ און גאנצען קערפער און איהם אין א געפעהר־ליכען צושטאנד אבגעפיהרט אין שפיטאל־

פאליצ זוכט די אנפאלער.

* * *

א צווייטער אנפאל איז פארגעקומען אויף סרעב זשינסקא גאס וואו ס׳איז בעפאלען און שרעקליך צושלאגען געווארען דער 33־יאהריגער יוד ישראל וואסערמאן

די ארויסגערופענע פאגאטאוויע האט איהם ערטיילט הילף. אויך אין דעם פאל זוכט די פאלי־ציי די אנפאלער.

Dr. REICHER

פאלודניאווא 28, טעל. 120-93

ספעציאליסט

פאר מענער - שוועכע - בעהאנדלונג

ספעציעלע בעראטונגען פון פסיכא * אנאליזען

נעמט אן פון 8—11 פון 5—8 אוונט.

זונטאג און תגאות פון 9—1

Dr. med. H. LUBICZ

ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען

צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעלעפאן 141-32

עמפאנגס־שעה׳ן 8-10, 12-2 און 5-8 אוונט

קלאנג-קינא-טעאטער

ZACHETA

זגערזשער 26.

היינט און פאלגענדע טעג!

— I —

...שטער דראמאטישער סאוויעטישער פילם ...וס אילוסטרירט די פאסירונגען פון די גאלד-זוכער א. ג.

גאלדענער טייך

אין די הויפט-ראלען:

Iwan Nowosielcow

Wiera Tonstowa

— II —

סאלאן-דראמע אויסערגעוועהנליכער טענסאצ. אינהאלט א. ג.

„די רויטע דאמע"

אין דער הויפט-ראלע:

BARBARA STANWICK

נעכסטער פראגראם: „בר-מצוה"

אנהויב 4 נאכם. שבת און זונטאג 12 ביטאג.

זאל
פילהארמאניע
20 נארוטאוויטשא 20
טעל 84-213.

היינט, מאנטאג, דעם 18 ד. ח. 8.45 אוונט לעצטער אויפטריט פון בעקאנטן ארגענטינישען אנסאמבל
מיט'ן קעניג פון טאנגא
Eduardo BIANCO
אין פראגראם: ארקעסטער — דושאז — טענץ — געזאנג. — אנסאמבל פון 15 פערזאן.
בילעטן צום פרייז פון 1 זל. ביז 6 זל. פערקויפט די קאסע פון פילהארמאניע.

געעפנט די האנדווערקער-אויסשטעלונג אין לאדז

נעכטן איז אין סטאשיץ-פארק דערעפנט געווארן „די האנדווערקער אויסשטעלונג.

אויף דער דאזיגער אויסשטעלונג, זענען ארויס געשטעלט געווארן 40 פאווילאנען אין וועלכע עס געפינען זיך איבער 200 אויסשטעלער פון אלע צווייגען פון דער האנדווערקער אינדוסטריע. 9 אינדערפריה האבן זיך אויפ'ן קאטעדראל פלאץ פערזאמעלט פערשידענע דעלעגאציעס מיט פעהנער פון האנדווערקער קארפעראציעס. 10 פריה איז אין דער קאטעדרע פארגעקומען א פייערליכע גאט-טעס-דינסט אין דער אנוועזענהייט פון פארשטעהער פון דער מאכט, שטאט-פערוואלטונג און קאמונאלע אינסטיטוציעס. נאכ'ן גאטעס-דינסט האט זיך פאר-מירט א צוג אין וועלכען ס'האבן אנטיילגענומען פארשטעהער פון די האנדווערקער ארגאניזאציעס.

דער צוג איז דורך געגאנגען דורך פעטריקאר-ווער און בארוטאוויטש-גאס צום סטאשיץ-פארק וואו ס'געפינט זיך די אויסשטעלונג. פאר'ן פארק איז אויסגעבויט געווארן א ספעציעלער „טריאומף-טויער". אין וועלכען ס'איז אויפגעהאנגען געווא-רען א באנד, וואס איז איבערגעשניטען געווארן אין נאמען פון דער רעגירונג דורך דעם וואיעוואדע

האוקע-נאיואק, וועלכער האט גלייכצייטיג ערקלערט די אויסשטעלונג פאר געעפנט.

גלייכצייטיג האבן זיך ארום וואיעוואדע פער-זאמעלט דער גענעראל לאנגער, ביסקופ יאשינסקי, פרעזידענט גלאזעק, דעפארטאמענטס-דירעקטאר פון האנדעלס און אינדוסטריע-מיניסטעריום קאנעל, די-רעקטאר אין בילדונגס-מיניסטעריום שלאזינסקי, פאסט - מיניסטעריום זיעמבינסקי, פארשטעהער פון האנדעלס-קאמער א. א.

פאר'ן ערעפענען די אויסשטעלונג האט גע-האלטען א בעגריסונגס-רעדע דער פרעזעס פון האנדווערקער-קאמער קאפטשינסקי, וועלכער האט כאראקטעריזירט וואס פארא בעדייטונג די דאזיגע אויסשטעלונג האט פאר די האנדווערקער.

דערנאך האט א גרעסערע בעגריסונגס-רעדע גע-האלטען פרעז. גלאזעק, וועלכער האט אנגעוויזען אויף דעם גרויסען נוצען, וועלכע ס'ברענגט די דאזיגע אויסשטעלונג פוילענס - האנדווערקעריי, פרעז. גלאזעק האט אויך אנגעוויזען, אז דאס איז א אויסשטעלונג נאך 24 יאהר, וועלכע איז פארגעקומען אין דעם זעלבען פארק, נאר די: ערא-

בערונגען פון קולטור אין דער פוילישער האנדווער-קעריי איז יעצט זעהר גרויס און איז אנערקענט נישט נאר דורך דער בעפעלקערונג פון פוילען נאר אויך פון אויסלאנד.

דערנאך האט געהאלטען א בעגריסונגס-רעדע דיר. קאנדעל.

נאך דעם האט געהאלטען א קורצע פייערליכע בעגריסונגס רעדע אין נאמען פון דער רעגירונג דער וואיעוואדע האוקע-נאיואק, וועלכער האט אין זיין רעדע אנגעוויזען, אז טראץ די שווערע צייטען האבען זיך די לאדזער האנדווערקער ערהאבערט אויף א שריט וועלכער האט א אונגעהויערע בעדיי-טונג פאר גאנץ פוילען, אלס פארשטעהער פון דער רעגירונג פאדערט ער אויף אלע האנדווערקער צוצולעגען, וואס מעהר ענערגיע אויפצולעבען די פוילישע האנדווערקער-אינדוסטריע. נאך די רעד-דעס האבען די אנוועזענדע געסט בעזוכט די ארויס געשטעלטע עקספאנאטען.

די יודישע האנדווערקער-צעכען האבען זיך נישט בעטייליגט אין די ערעפנונגס-פייערליכקייטען.

***

יודישע נאכט-וועכטער זענען בעדראהט אין זייער עקזיסטענץ

דער פראפעסיאנעלער פעראיין פון וועכטער, היז-דינערשאפט און קרובישע פאכען אין פוילען, אפט. 3, אין לאדז, נאכט-וועכטער אגראדא-וע 9, שרייבט אונז אט וואס:

„אין לאדז איז פערהאן ביי א 400 נאכט-וועכטער, דערונטער אנ'ערך ביי א 40 פאלאקען. דער ווייט גרעסערער טייל בעשטייט פון יודען. וואס פאר א גליקען די מענשען האבען וואס דארפען סיי זומער און סיי ווינטער אויף פראסט און רעגען זיין אויסגעשטעלט אויף פערשידענע אומאנגענעהמ-ליכקייטען, איז איבעריג א ווארט צו פערליערען. און כ'וואלט זיך געקענט אויסדריקען, אז אויף אזעלכע „גליקליכע פאסטענס" וואלט געוועהן איבעריג אנצו-ווענדען דעם פרינציפ פון קאמף פאר רעכט אויף אר-בייט פאר יודישע ארבייטס מענשען.

ארויסגעוויזען האט זיך אבער, אז גראד דא שטעהט פאר א שווערער קאמף, אז די 400 נאכט וועכטער זאלען נישט הערזייטיגט ווערען, און נישט דערפאר, ווייל מ'איז פון זיי נישט צופרידען, ווייל זיי פערנאכלעסיגען זייער ארבייט, ווייל די ארבייטס-

געבער וואלטען וועלען פון זיי פטור ווערען, ניין!! דאס געפאהר פאר די נאכט-וועכטער דראהט מצד דער פעדעראציע. די זעלבע פעדעראציע, וואס האט איבערגענומען דעם מאנאפאל אויף צו רייני-גען די טעלעפאנען האט געווארפען אנ'אויג אויף די „פעטע פאסטענס" פון די נאכט-וועכטער און האט-בען געגרינדעט א „סטראזש-נאכט" מיט אלע פי-טשעוקעס, מיט אוניפארמען פאסקעס, פאלקעס א שטייגער ווי פון דעם וואלט געוועהן אפהענגיג, אז דאס געהייענע געשעפט זאל נישט בעגנבעט ווערען...

מ'גייט ארום אין יודישע געשעפטען מ'הייסט אונטערשרייבען דעקלעראציעס, אז „מ'בעט" זיך שיקען א „סטראזשניק" פון דער פעדעראציע און דאס הילך מאכט מען אין'אזא טאן, אז מענטשען ווע-רען איבערצייגט אז דא גייט וועגען אן אפיציעלע אינסטיטוציע, און טייליוויז שרייבט מען אונטער די דעקלעראציעס, און אזוי-ארום ווערט געחתמעט דער גורל פון די יודישע נאכט וועכטער.

דערביי איז נויטיג קלאר צו מאכען, אז די פעדעראציע איז א גאנץ פריוואטע אינסטיטוציע, זי האט נישט קיין שום רעכט צו צווינגען, וועמען עמיץ וויל צונעמען צו היטען זיין געשעפט, אזוי, אז די וואס זאגען זיך אפ אונטערשרייבען די דעקלע-ראציע האבען נישט וואס מורא צו האבען.

די נאכט-וועכטער זעהענדיג די סכנה, וואס זיי דראהט האבען געגרינדעט א נאכט-וועכטער פער-איין, וועלכער האט שוין אפגעהאלטען א גאנצע רייהע פערזאמלונגען, ס'איז אויסגעוועהלט געווא-רען א פערוואלטונג, וועלכע פיהרט א אינטענסיווע אפוועהר-אקציע. דער פעראיין געפינט זיך אין לאקאל פון די הויזער-פעראיינען, אגראדא-וע 9 און איז טעטיג יעדען טאג פון 4—6 נ. מ.

אויסער דעם קומט פאר מארגען דינסטאג 4 3 נ. מ. א אלגעמיינע פערזאמלונג פון אלע נאכט-וועכטער, מיטגלידער און נישט-מיטגלידער אויף וועלכע ס'וועט בעהאנדעלט ווערען די סכנה וואס בעדראהט די יודישע נאכט-וועכטער. ס'איז גע-וואונשען און וויכטיג, אז אלע נאכט-וועכטער זאלען אויף דער פערזאמלונג קומען.

***

אויף 7 טעג ארעסט

פערמשפט געווארן אנ'אינדערע פאר מאלען אויף ווענד באיקאט-לאזונגען

(—) אין די לעצטע טעג האט זיך אין לאדז ווידער פערשפרייט די יודענפרעסערישע העצ-אגי-טאציע דורך רופען צו באיקאטירען יודישע סוח-רים און געוועלבער, פונאנדערקלעבען אנטיסעמיטי-שע באיקאט אויפרופען א. אז. וו.

די לאדזער סטאראסטווע האט אין דעם ענין פאראויסגענומען ענערגישע שריט כדי צו העלפ-זען צו וועלכע עס איז ארויסטרעטונגען, פונדעסט-וועגען הערען די אנטיסעמיטישע העצע נישט אויף.

דעם 15טען מאי ה. י. זענען אין פערשידענע פונקטען פון דער שטאט פונאנדערגעקלעבט געווא-רען אנטיסעמיטישע באיקאט העצ-בלעטלעך.

די אגיטאטארען זענען נאכן אפטוען זייער שט-קעל ארבייט פערשוואונדען געווארן. ערשט אויף שיקאווסקא גאס לעבען נומער 17-19 האט א פאליי-

צייפאטראל דערזעהען 2 יונגעלייט וועלכע מאהלען מיט פארב אויפן פלויט פערשידענע אנטיסעמיטישע לאזונגען.

דערזעהענדיג די פאליציי האבען די 2 „העלדען" אנגעהויבען צו אנטלויפען. איינעם פון זיי איז דאך געלונגען צו פערהאלטען, עס האט זיך ארויסגעווי-זען אז דאס איז א מיטגליד פון דער ענדעקישער פאר-טיי, דער 25 יעהריגער פראנציזשעק באנאט (מיאנאוו-סקיעגא 6). באנאט איז ארעסטירט געווארן.

שבת האט ער זיך געהאט צו פערענטפערען פארן לאדזער סטאראסטווע געריכט.

פארן געריכט האט דער חברה'מאן ערקלערט אז ער האט געמאהלט פערשידענע אנטיסעמיטישע לאזונגען ווייל ער האט געהאט אזא אינסטרוקציע פון זיין פארטיי.

דאס געריכט האט באנאטען פערמשפט אויף 7 טעג אומבעדינגטען ארעסט.

באנאט איז גלייך ארעסטירט געווארן.

פערזאמלונג פון קאטאז=ארבייטער

מעז האט אויסגעוועהלט א פאר-קאמיסיע און א פערוואלטונג

(א) נעכטען איז זאין פעראיינס-לאקאל אויף פי-לינסקיעגא 105 פארגעקומען אנ'אלגעמיינע פערזאמ-לונג פון קאטאז-ארבייטער.

עס איז פעסטגעשטעלט געווארן אז די פאבריק-קאנטען זענען אין רוב פאלען ווידער יוגבר אויף דעם 8-שעה'דיגען ארבייטסטאג, אז עס ווערען נישט האנארירט די טאריף-לוינען און אז ספעציעל נוצען די פאבריקאנטען אויס דעם פרט וואס עס איז נאך נישט בעשטימט געווארען קיין פאך-קאמיסיע.

וואס זאל בעשטימען די לוינען פאר די נייע פראָ-דוקציע ארטיקלען.

אויף דער פערזאמלונג איז דעריבער געוועהלט געווארען די פאך-קאמיסיע (פיבעל, ראהר און הענ-ריקאווסקי) וועלכע וועט זיך שוין צוזאמענקומען היינטיגע וואך.

ס'איז אויך געוועהלט געווארען א פערוואלטונג אין וועלכער ס'זענען אריין: לעלינסקי, ביבעל, פוהאן. האנהעלסמאן, וועפלע און הענריקאווסקי.

פאר א טשעק אהן דעקונג

(א) דער אדוואקאט וויטאלד יעזשעווסקי (נארו-טאוויטשא 49) איז פערמשפט געווארען אויף 7 טעג ארעסט (מיט'ן אפלייגען די שטראף אויף 3 יאהר) און אויך צו בעצאהלען 30 זלאטעס פאר'ן אויסשטעלען א טשעק אהן דעקונג.

איבערגעפאהרען

(א) אויף דער זגערזשער גאס איז איבערגע-פאהרען געווארען דורך אנ'אויטא דער 29-יאהרי-גער אהרן קריל (פון בזשעזשינער 4).

פאגאטאוויע האט איהם ערטיילט ערשטע הילף און אפגעפיהרט אהיים.

מחמת גרויס שמחה...

(א) דער 47-יאהריגער ארבייטער מיעטשי-סלאוו פלוטשעניק (פון קאזשימיעזשא 27) איז צו-ריקקעהרענדיג זיך אהיים פולשטענדיג שיכור — ארונטערגעפאלען פון די טרעפען, און צובראכען זיך דעם שארבען אין די רעכטע האנד...

געקאפיעט פון א פערד

(א) איינער זרח יאקובאוויטש (פון פראנציסקא-נער 5) האט בעקומען פון א פערד אזא קאפיע, אז ס'איז איהם צובראכען געווארען א פוס. אין א שווערען צושטאנד האט מען איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל.

KUPON
פאר די לעזער פון
„בייעם פאלקסבלאט"
do Teatru Miejskiego
(Śródmiejska 15)
דער פארצייגער פון דעם דאזיגען קופאן, האט דאס רעכט צו בעקומען 2 הנחה-בילעטען (פון 30 גר. ביז 1.85) דעם 18 מאי ד. י. 8,30 אוונט אויף דער פיעסע
„Trafika Pani Generałowej"

KINO TEATR
MIRAŻ
11 LISTOPADA 16
היינט אן פאלג. טעג!
ערשטער פילם פון דער אינלענדישער פראדוקציע
אין דער יודישער שפראך
„על חטא"
מאנומענטאלע דראמע פון יודישען לעבען.
געשאפען אויפ'ן גרונד פון אן'אמת'ער פאסירונג פון דער וועלט-מלחמה.
אינסצעניזאציע פון בעקאנטען דראמאטורג י. מ. ניימאן. אין די הויפט-ראלען:
א. מארעווסקי
ש. דזשיגאן
י. שומאכער
קלארא סעגאלאוויטש
אויסערן פראגראם: כראניק P.A.T.
פרייזען פון די פלעצער: III פלאץ 54 גר. II פל. 85 גר., I פל. 1.09 זל.
באלקאן 75 גר.

גוט מארגן

ס'וועט זיין א „רוד ווינטעריש'ע"!...

דער סטאראסטע האט בעשטעט... געהעכערטען צעניק פון בעקער... בער אז גילטיג פון היינט ד. 18'טען... א. מארגען זאל בעשטימט ווערען... העכערטער צענניק אויף פלייש.

(פון דער פרעסע)

די טעג האבען מיר אונטער-געהערט... געשפרעך פון צוויי לאדזער יודען:

— דאכט זיך מיר, אז ס'מאכט זיך!!

— דאס מיין איך צו זאגען, אז ס'מא... לעבעדיג אין שטעטעל.

— פון וואנען דרינגט איהר דאס?

— כ'האב אלע סמנים.

— דהיינו?

— הערט: אין דער גאס רעדט מען... גען „פונקטען". א פונקט ארויף א פונקט... סוחרים לויפען אויף „קורסען". דער „לאקא... שוין וידער דער העלד פון טאג. חתנים... שוין וידער חתונה האבען מיט'ן.. דאלאר... זענען געשטראפט געווארען מיט א ביסעל... לויפען ארום מיט פערדרעהטע קאפ-עליין... שמעקען... דא א שמעק און דארט א שמעק... טוט מען?

דאס איז איצט ביי זיי א הארבע... אפשר דאס?.. אפשר יענץ?.. און אפשר... נישט?..

— יא, גערעכט, דאס איז טאקע א... סימן, אז ס'„מאכט זיך עפעס", און וואס נא... סמנים האט איהר?

— נו, די מעשה מיט'ן פרייז-קוראנט.

— מיט'ן פרייז-קוראנט? וועגען וועלכען... קוראנט רעדט איהר?

— נו, דער פרייז-קוראנט פון בעקער... ס'זענען דאך געשטיגען די פרייזען פון... און פלייש.

— נו, איז וואס?

— הע, הע, ס'האט שוין א סך צו... למשל?

— אז דער בעקער נעמט טייערער פאר'ן... נעמט דער קצב טייערער פאר'ן פלייש, נ... קצב טייערער פאר'ן פלייש, נעמט דער... טייערער פאר נעהען אנ'אנצוג, נעמט דער... טייערער פאר אנ'אנצוג. נעמט דער שוסט... רער פאר א פאר זוילען. נעמט דער שוסט... ערער פאר זוילען. נעמ' די שול... טייערער... שכר-לימוד, און אז אלץ ווערט טייערער, ו... רויה-שטאף אויך טייערער ווערען, און אז... טייערער ווערען רויה-שטאף, וועט טייערער... מאנופאקטור, און אז ס'וועט טייערער ווער... מען קויפען מאנופאקטור, און קויפען וועל... מאנופאקטוריסטען, נאר: חזנים, שמשים,... קאטען, דאקטוירים, קצבים, בעקער'ס און... כ'האט אפאר גילדען אין שעניק. נו, איז... שטעהט איהר שוין?

— יא, איך פערשטעה, אבער וואס ... האבען דערפון, אז ס'וועט זיך מאכען א ... איהר זענט דאך א דלות אויף זיבען פלא...

— כ'וועל א סך האבען.

— דהיינו?

— כ'וועל לייכטער קענען בעקומען א ... חסד'ל אויף שבת... דאס איז ביי אייך גאר...

אב-נח

א מבוראטאריע
ביים פעראיין „לינת משמר
פילסודסקעגא 21, טעל...
איז טעטיג פון 10 פריה ביז 4 נאכמ...
עס נעמען אן
דאקטוירים פון אלע ספעציאליטע...
ווי אויך וויזיטען אין דער שטאט...
צוגענומען אלע זעמטליכע אנאל...
דענטיסטישער גאבינעט איז טעטיג...
צען טאג. די פערוואלטונג

אליין זיך אפגערעכנט

(א) פאר דער פאבריק פון פאזנאנסקי... דער אגראדאווא) איז אנ'אונבעקאנטער פערזי... פאלען די 26-יאהריגע ארבייטארען ... און ארויסגעריסען ביי איהר פון די ה... פאפירען בייטעלע מיט'ן וואך-לוין, 28... וואס זי האט אקארשט געהאט בעקומען.

די בעפאלענע האט געמאכט א גוואלד... דאן האבען איהרע חברטארינס, די ארבייטער... כאפט דעם באנדיט, אפגענומען דאס געלט... איהם אזוי „צורעכטגעמאכט", אז ער איז... אוועק מיט'ן לאנצן...

ספארט־בעוועגונג

[צו]זאמענארבייט [ד]ארף א פלאן!

...דארף שוין ביי אונז נישט איבערחזר'ן אין ... אז די פעראיניגונג צווישען די יודישע ... פעראיינען אין לאדז איז לעת עתה אנ'אונ־ ... אר.

... קאן שוין קיין רייד נישט זיין וועגען דעם, ... פארקומען א פעראייניגונג צווישען די ... און די יודישע ארבייטער ספארט־פער־ ... אין לאדז. מיר מאכען זיך נישט קיין שום ... וועגען דעם, מיר לעגען דאס נישט פאר ... פאר ריכטיג די בעזונדערע אינערליכע ... די פירנעלליסט און אין די ארבייטער־ ...

... מען בשום אופן נישט פאר קיין שום ... ארגאניזאציאנעלע אדער אויסערליך־ ... אקציעס. איינס, וואס מיר זעהען פאר ... אין די ספארטליכע צוזאמענארבייט און ... אויסנאהם יודישע ספארט־פעראיינען אי'ן ...

... זיך א פראגע, פארוואס איז מעגליך, ... „שטערן", „שטערן" צי „טיפון" זאל ... אונטערהוואראפען די בעשלוסען פון דער ... צוזאמענארבייט מיט א „סאקאל" ... „אימקא" און פארוואס איז נישט ... אז ס'זאל עקזיסטירען אזא פלאנמעסיגע ... צווישען די יודישע קלובען וועגען ... צוזאמענארבייט. מיר האלטען, אז אזא ... צוזאמענארבייט פון די יודישע קלובען ... דאס גרעסטע פראפאגאנדע און ווער־ ... פאר דער יודישער יוגענד וועגען ... פון פיזישער ערציהונג און וועגען ... די ריהען פון די יודישע ספארט־ ... אנ'אנהער זאך וואלט שוין געווען דער־ ... יוגענד זאל זיך אליין אריענטירען אין ... אריינצוטרעטען.

... צוזאמענארבייט פון די יודישע קלו־ ... לויט אונזער מיינונג בעשטעהן אין אר־ ... אפט פערמעסטונגען, אין וועלכע ... אנטיילנעהמען אלע יודישע ספארט־קלובען. ... בשותפות'דיגע פערמעסטונגען וועלען זיין ... און קלאר, נישט דורך קיין פאפירענער ... נאר בפועל ממש דאס, וואס די יו־ ... פעראיינען האבען חערטריכט אין זייער אי־ ... ארבייט. ס'וועט זיין אין די דאזיגע פער־ ... דאס גייסט פון ארבייט און דערגרייכ־ ... יעדען קלוב בעזונדער און דאס אתן נע־ ... פונקטען אדער מייסטערשאפטען, נאר ... דערפון, וואס יעדער קלוב בעזונ־ ... דערגרייכט. אזעלכע בשותפות'דיגע אימ־ ... מסוגל צוצוציהען גרויסע מאסען ... וועלכע וועלען די ארבייט און דערגרייכונ־ ... זאלען מיר דאס אנרופען ווי מען ... פראפאגאנדע - פערמעסטונגען, טורן דעמאנ־ ... בעוויזן פון לעקציעס, ספארט־שעה'ן ... ווי מען ווייל. דער עיקר איז, אז ס'זאל קומען ... פערשטענדיגונג צווישען דער אנפיהרונג פון ... יודישע ספארט־קלובען אין לאדז און אזעלכע ... פערמעסטונגען זאלען וואס אפטער פארקומען נאך מעהר ווען מ'קען זיך בעוויזען אונטערן פרייען הי־ מעל, אויפ'ן וואסער און אויפ'ן פעלד.

צוליב דעם איז וויכטיג צו בעגריסען דעם אנ־ הויב, וואס ס'האט געמאכט דער לאדזער „מכבי", „שטערן" און „טיפון"... אפשר וועט דאס זיין דער אנהויב פון אזא פלאנמעסיגער פערשטענדיגונג אין חנזיכט פון ספארטליכער צוזאמענארבייט. און דאס נישט דוקא אין מאקס, נאר אין אלע ספארט און גימנאסטיק - אפצווייגונגען.

ס'איז אין איצטיגען מאמענט א פראגע פון צו־ ציהען די יוגענד צו די פעראיינען פאר די אויפגא־ בען פון דער אידעע פאר פיזישע און גייסטיגע ער־ ציהונג. די ריהען אין די פעראיינען דארפען איצט פערשטארקט ווערען, אין די טויזענדער דאר־ פען קומען די יונגע יודישע מענשען און זיך פיזיש ענטוויקלען פאר שטארקע און ווירדיגע יודען. פא־ פירענע פראפאגאנדע און מויל־מלאכה וועט דא נאר־ נישט העלפען. די יוגענד מוז זעהען וואס אין די פעראיינען ווערט געטון. פערשטעהט זיך, אז מ'קען נישט רעדען וועגען א צוטריט פון פרעמדע צ ודי טורן־לעקציעס אדער ספארט־איבונגען, וואס וואלט געשטערט אין דער ארבייט, דעריבער מוזען פון צייט צו צייט קומען אזעלכע אפטע פראפאגאנדע אויס־ טוישען מיט'ן אנטייל פון אלע יודישע בירגערליכע און ארבייטער ספארט־קלובען, דער אנהויב איז גע־ מאכט געווארען, אויף דעם וועג דארף מען ווייטער געהען.

S.

פון וועלט־פערבאנד „מכבי"

האנד־באל מייסטערשאפטען פאר פרויען אויף 1936 אין לאדז.

די מייסטערשאפטען אין האנד־באל (ספארט־ שפילען) פאר פרויען פון פוילישען מכבי פערבאנד אויפ'ן יאהר 1936 וועלען פארקומען אין 24—25 מאי ה. י. אין לאדז.

די ארגאניזירונג פון די מייסטערשאפטען איז פערטרויט געווארען דעם לאדזער בר־כוכבא.

די אויבענדערמאנטע מייסטערשאפטען וועלען פארקומען אין די פאלגענדע קאנקורענצען: נעץ־ באל, קוישבאל און האזענא. פאר די אנטיילנעה־ מערינס זענען פערזיכערט בחנמ'דיגע קווארטירען און 50 פראצ. באהן־הנחה קיין לאדז און צוריק.

האנד־באל מייסטערשאפטן פאר מע־ נער אויף 1936.

די האנד־באל־מייסטערשאפטען פאר מענער פון פוילישען מכבי פערבאנד אויפ'ן יאהר 1936 ווע־ לען פארקומען אין 20־21 יוני ה. י. אין ביאליסטאק. די ארגאניזירונג פון די מייסטערשאפטען איז פער־ טרויט געווארען מכבי־ביאליסטאק, שיענקעוויטשא 12. די אויבענדערמאנטע מייסטערשאפטען וועלען פארקומען אין פאלגענדע קאנקורענצען: נעץ־באל, קוישבאל און האנד־באל (שטשימיארניאק). פאר די אנטיילנעהמער זענען פערזיכערט בחנמ'דיגע קוואר־ טירען און 50 פראצ. באהן־הנחה קיין ביאליסטאק און צוריק.

אנס אנטיילנעהמען אין די מייסטערשאפטען דארף מען מעלדען ביז'ן 5 יוני ה. י.

קאיאק מייסטערשאפטען אויף 1936.

די קאיאק־מייסטערשאפטען פון פוילישען מכבי פערבאנד אויפ'ן יאהר 1936 קומען פאר דעם 31 מאי ה. י. אין ווארשא. די מייסטערשאפטען נעניסען פון בחנמ'דיגע קווארטירען און 50 פראצ. באהן־ הנחה אין בידע זייטען. דער טערמין פון מעלדונגען פליסט אפ אין 22 מאי ה. י. די מייסטערשאפטען קומען פאר לויט'ן רעגולאמין פון פ.ק.פ.. די מייס־ טערשאפטען וועלען פארקומען ביי א געהעריגען צאהל מעלדונגען.

צענטראלער אויסאיבונגס לאגער פון מכבי פערבאנד אין סקאלע.

דער צענטראל־קאמיטעט ארגאניזירט פון 15 יוני ביז'ן 24 יולי ה. י. א צענטראלען אויסאיבונגס לאגער אין סקאלע.

אין די ראהמען פון לאגער וועלען פארקומען קורסען פאר קאמענדאנטען (קעס) פון לאגערן, לער־ רער (רינס) פון פאלקס־שולען און אינסטרוקטארען (קעס) פאר קלובען, די קורסען פאר לעהרער(רינס) און אינסטרוקטארען וועלען דויערן פון 26 יוני ביז 24 יולי ה. י.

דער פרייז פארן אינסטרוקטאהרען קורס אדער העכערער קורס בעטרעפט: פאר פרויען 50 זל. פאר מענער 55 זל. די אנטיילנעמער אין לאגער געניסען פון 82 פראצ. באהן־הנחה.

די מעלדונגען דארף מען אריינשיקען דורכ'ן קלוב אמשפעטסטענס ביז'ן 18 מאי ה. י. (אויפ'ן לעהרער קורס די מעלדונגען אוממיטעלבאר) דער צענטראלע פון פערבאנד, דערביי דארף מען בייליי־ גען דעם אפשניט פון פ. ק. א. פונ'ם איינגעצאהלטען סכום פארן אנטיילנעמען אין קורס אויף אונזער קאנטא פ. ק. א. 29.314 ד"ר י. ליפונער, ווארשא. צוליב'ן בעטרעניצטען צאהל עהמער וועלען ביים אנ־ נעמען בעטראכט ווערען די פערזאנען, וועלכע האבען זיך פריהער געמאלדען.

דער אינטערנאציאנאלער מכבי לא־ גער אין בריטאהן.

דער וועלט־פערבאנד „מכבי" ארגאניזירט פון 21 אויגוסט ביז'ן 1 סעפטעמבער ה. י. אין בריטאהן (ענגלאנד) א זומער־לאגער, אין וועלכען ס'וועלען קא נען אנטיילנעמען מיטגלידער פון די לאנדעס־פער־ באנדען פון מכבי.

דער לאגער קומט פאר אין א בעקאנט ענגלישען באד־ארט אין בריטאהן. גלייכצייטיג מיט'ן לאגער וועט זיך אין בריטאהן אנהויבען דער ספארט מאנאט, אין וועלכען ס'וועלען צושטאנדקומען פיל ספארט־אימפרעזען.

דער פראגראם פון לאגער זעהט פאראויס א ספנחט־טייל, קולטען טייל, ווי אויך אויספלוגען קיין לאנדאן ווי אויך לעקג אויס די ברעגען פון ענג־ לאנד.

נאך נאהענטערע אינפארמאציעס דארף מען זיך ווענדען לויט אונזער אדרעס: ווארשע, קרולעווסקא 20 וואוינונג 4.

מעטשעז זונטאג דער מייסטער־ שאפט פון „א"־קלאס

ל. ט. ס. ג. — אוניאן־טורינג 1:1.
ווידזעוו — ס. ק. ס. 0:2.
פ. ט. צ — וו. ק. ס. 2:2
בוזשא — ל. ק. ס. I 1:3.
ווימא — מכבי 0:2.

מעטשעז זונטאג דער מייסטער־ שאפט פון „ב"־קלאס

הכח — בר־כוכבא 1:1.

ליגע־מעטשען אין לאנד

שלאנסק — ווארשאוויאנקא 1:3
רוך — ל. ק. ס. 3:6
ווארטא — לעגיא 1:2
גארבארניא — וויסלא 1:2
פאגאן — דאמב 2:5

טעניס־פערמעסטונג

מכבי — ווימא 3:3.

נעכטען איז אויפ'ן פלאץ פון „ווימא" פארגע־ קומען א זעהר שעהנע און גוט־ארגאניזירטע טעניס פערמעסטונג צווישען די טעניסיסטען פון „ווימא" און די טעניסיסטען פון „מכבי". דער מעטש האט זיך פערענדיגט מיט'ן רעזולטאט 3:3.

די איינצעלנע רעזולטאטען זענען געווען פאל־ גענדע:

פיינבערג (מכבי) — דאנעלעוויטש (ווי־ מא) 3:6, 5:7, 6:1.
זייבערט (מ) — לעווענשטיין (וו.) 6:3, 1:6, 6:2.

דאפעל־שפיל:
ברידער רעזניק (מ) — סטעמפיען־ אראמטשיק (וו.) 6:4, 5:7, 4:6.
זייבערט - האכמאן (מ.) — לעווענ־ שטיין - סקאניצקי (וו.) 4:6, 2:6.

איינצעל־שפיל:
רעזניק (מ) — סטעמפיען (וו.) 4:6, 6:1, 1:6.
ליבראך (מ) — אראמטשיק (וו.) 6:4, 6:4.

שטשיפיארניאק

מכבי — ס. ק. ס. 5:5 (4:2).

לייכט אטלעטישע פערמעסטונ־ גען פאר יוניארען

נעכטען זענען פארגעקומען לייכטאטלעטישע פערמעסטונגען פאר יוניארען מיט'ן אנטייל פון די לאדזער קלובען. דאס ערשטע ארט האבען פערנו־ מען די יוניארען פון אוניאן — טורינג מיט 64 פונקטען, צווייטע ארט גייער — 56 פונקטען, דריטע ארט — ל. ק. ס. מיט 40 פונקטען און דאס פירטע „זיעדנאטשאניע" — 39 פונקטען. אין די פערמעס־ טונגען האבען אנטיילגענומען 80 ספארטלער.

(ווייטער זעה 10־טע זייט)

איזראעל ...

אויסגעלייטערטע נשמות

סענסאציאנעל שפאנענדער ראמאן פון יודישען לעבען!

— פאניע אזשעלאזוסקי — האט מרדכי זאמער ... געזאגט מיט טרעהרען אין די אויגען — הערט ... דאס זי רעדט, איך ווייס נישט, וואס ס'איז ... איהר געווארען, — און יוענדענדיג זיך צו ... ... טעכטער, האט מרדכי געזאגט אויף יודיש: — דו מאכסט דאך אונז אלע אומגליקליך. ... דו האסט שוין אויפגעהערען.

... האט סארקאסטיש פערקרומט דאס מויל: ... גוט. איך זעל אויפהערען, קריך ... שטייעל. ערלויב מיזאל דיך שאנטא־ ... קוש די רוט, וועלכע שלאגט דיך.

... איז געווען נאהענט צו חלשן. ער האט ... געזאגט. וואס ער זאל טון און וואו ער ... אהינטון. ער האט זיך געדרעהט הין און ... צימער און ענדליך האט ער גע־ ... אזשעלאזוסקי'ן:

— פאניע דזשעדזשיצו, איך בעט אייך, קומט ... אין צווייטען צימער און מיר וועלען קענען ... רעדען. ביי אזא אויפרעגונג איז שווער ... צו בעגרייפען.

אזשעלאזוסקי האט נאר געווארט אויף אזא ... פון דער לאגע. דא ווייטער צו פער־ ... פון דיסקוסירען איז איהם געווען אומגעליך ... איהם דאס יונגע מיידעל אריינגעקראכען ... ביינער אריין. סתם אוועקגעהן האט ער ... נישט געקענט, ווייל דאס וואלט בעליידיגט ... האמאר. דעריבער האט ער גערן אנגענומען ... פארשלאג אריינצוגעהן אין א צווייטען ... און איבערלאזען דא סאניען.

... פריץ איז געגאנגען פאראויס, און גלייך ... איהם מרדכי. סאניע האט נאך טרויעריג געשאקעלט מיט'ן קאפ.

— איהר פערשטעהט, פאניע אזשעלאזוסקי, א יונג מיידעל, א שפרונגער'ן, איהר דארפט איהר נישט נעהמען פאראיבעל. זי האט זיך זיכער אנגע־ לייענט דארט אין די ביכער, צו אלע גוטע יאהר...

— אמת, אין די זשידאזוסקע ביכער פשאקרעיו, איצט איז מיר קלאהר געווארען, וואס פארא מיי־ נונג איהר יודען האט וועגען אונז פאלאקען יוי אזוי איהר טראקטירט אונז. פערשטעהט זיך, אז דאס אלץ איז פערשטעקט, בעהאלטען, אבער אמאל קומט עס דאך אויף דער אויבערפלאך.

— דאס וואס די יונגע קאזע זאגט איז נאך נישט די מיינונג פון די יודען.

— דעמאלס ביזטו שולדיג, מרדכי, וואס דו גיסט אזא ערציהונג, איך וואלט דאס איגעבונדען אין שטוב, חדשימווייז נישט ארויסגעלאזען, קיין בוך נישט געגעבען צו לייענען, ביז ס'זאלט ארויס־ געשלאגען פון קאפ די דאזיגע חוצפה.

מרדכי איז געווען טרויעריג און נידערגע־ שלאגען. אלצדינג האט ער געקענט ליידען און איבערטראגען, יעדע בעליידיגונג אפילו, יעדען קאפריז פון א שיכור'ען פריץ, אבער דאס וואס אזשעלאוואסקי האט איצט געזאגט יועגען זיין טאכ טער, האט ער בשום אופן נישט געקענט איבער טראגען. ער האט נישט געהאט די דרייסטקייט אקעגענצושטעלען זיך דעם פריץ, און האט יעשוויגן.

— פערגעסט וועגען דעם, וואס ס'איז געווען, פאניע אזשעלאוואסקי. וואס זאגט איהר מכח די וועקסלען, אפשר וועט איהר געבען עפעס א פאר־ שלאג?

— איך וויל, אז דו זאלסט מיר צוריקגעבען די וועקסלען קיין שום אנדערע שריפטליכע פ.ער־ פליכטונגען וועל איך דיר מעהר אויף דעם נישט געבען. איך קען דיר נאר פערזיכערן, מיט מיין פריצישען עהרען־וואָרט, אז איך וועל דיר דאס געלד אפצאהלען.

זאמערפעלד האט געוואוסט, אז דאס פריצישע „עהרענוואָרט" פון אזשעלאזוסקי'ן איז גארנישט ווערט, אז אויב ער וועט אפגעבען די וועקסלען וועט ער מעהר קיין איין גראשען דערפון נישט זעהען. ס'איז אבער נישט בעווען קיין שום עצה. זאמערפעלד האט געמוזט געבען ענטפער אויפ'ן ארט, ווייל ער האט פשוט מורא געהאט פון דאנען ארויסצולאזען דעם פריץ א בייזען און צווילדעוועטען. ווען אפילו זאמערפעלד האט זיך נישט אפגעגעבען קיין חשבון דערפון וואס פארא קאנסעקווענצען אזא אפזאג קען ברענגען, פונדעסט וועגען האט ער פערשטאנען, אז קיין גוטס קען דאס נישט ברענגען.

— גוט, איך גלויב אייך, פאניע אזשעלאזוסקי, איך וועל אייך צוריקגעבען די וועקסלען, אבער איהר זאלט וויסען, אז איך פערלאז זיך אויף אייער גע־ וויסען, דאס געלד איז שווער אויסגעהארעוועט און איך בעהם דאס אוועק פון מויל פון מיין פאמיליע..

ביי אזשעלאזוסקי'ן האט דאס פנים אנגעהויבען צו שיינען. ער איז געווארען חוצפה'דיגער און אגרעסיווער.

— איי זשידעס, זשידעס, זיי דינען צום גאט פון געלד. ער דארף מיר נאך רעדען צום געוויסען, ווען איך זאג, אז כ'וועל אפגעבען, וועל איך געבען. איך בין א פוילישער פריץ.

מיט ציטערדיגע הענד האט מרדכי זאמערפעלד ארויסגענומען פון שופלאד א גרויסען פארטפעל, אין וועלכען ס'האבען זיך געפונען א פאק וועקסלען מיט רעהרען אין די אויגען האט ער געזוכט די וועקסלען אויף 6000 זל. און זיי איבערגעגעבען אזשעלאזוסקי'ן.

— איצט זעה איך, אז דו ביזט א בראווער מענש — האט אזשעלאזוסקי געזאגט, צורייסענדיג אויפ'ן ארט די דאקומענטען. — דו ביזט נישט ווי אלע אנדערע יודען און דעם אמת געזאגט, אבער האב איך באלד אין אנהויב נישט געגלויבט, אז דו האסט אויך עפיס געוואוסט וועגען דעם מארד, הגם ס'איז אמת, אז ס'זענען פערהאן סעק־ טעס ביי יודען, וועלכע בענוצען קריסטליך בלוט, סקען זיין, אז דו אליין האסט וועגען דעם נישט געוואוסט...

— ניין, דאס איז נישט אמת, ניין. ס'זענען נישט פערהאן ביי יודען קיין שום סעקטעס, וועל־ כע זאלען בענוצען קריסטליך בלוט. דאס איז א בלבול.

— דאס איז שוין נישט פאר אונז. דאס אי־ בעריגע וועט שוין ערלעדיגען די אויספארשונג. כ'פערזיכער דיך, אז איך וועל דיר דאנקבאר זיין דערפאר, וואס דו האסט איצט פאר מיר געטון.

דער פריץ אזשעלאזוסקי איז ארויס פון מרדכיס שטוב.

— אויב ס'איז מיר עפיס שלעכטס איינגעלעגט געווען, זאל דאס מיר זיין פאר אנ'אפקומעניש, — האט זאמערפעלד איהם נאכגעזאגט. איך זיך איז ער אבער געווען צופרידען, וואס ער האט זיך אויפ'ן ארט אריענטירט און נישט אפגעגעבען אזשע לאזוסקין אלע וועקסלען, נאר איינעם איבער־ געלאזען ביי זיך אויף יעדען פאל. מרדכי האט אפילו נישט געהאט אויסגערעכענט, צוליב וואס ער טוט דאס, און צי דאס וועט איהם אמאל נוצען ברענגען, אבער אזוי האט איהם דיקטירט זיין שכל און אזוי האט ער געטון.

אזשעלאזוסקי ווידער איז געווען אזוי שטארק איבערראשט, דאס ער האט שוין די וועקסלען אין דער האנד, אז ער האט זיי נישט גענוי איבערגע־ צעהלט און נישט גענוי איבערגערעכענט, נאר האט זיי צוריסען, אזוי ווי ער האט זיי בעקומען פון מרדכי'ן.

ביים אלטען רב

די שעהנע פריהלינגס־נאכט האט זיך געלעגט איבער דעם קליינעם שטעטעל. אומעטום איז געווען אין די יודישע שטובען. אומעטום האט מען נאר געהערט וועגען דעם געשעהעניש און וועגען די פאלגען, וואס עס קען ברענגען. אמטרויעריגסטען איז געווען אי'ז דער שטוב פון אלטען, בלינדען רב.

(פארטזעצונג קומט)

פון לאדזשער „הכח“

די פערוואלטונג פון הכח מעלדעט אז עס איז ארגאניזירט געווארן א ציקליסטען סעקציע, די לייטונג פון די סעקציע האבן איבערגענומען די ה"ה אדור. קאפלאן און דער בעקאנטע ציקליסטיק-קענער ה' פיין, אלע מיטגלידער וועלכע האבן ראווערען ווערען געבעטען זיך צו רעגיס-טרירען אין סעקרעטאריאט.

* * *

די לייטונג פון די שווים-סעקציע מעלדעט דאס טרעניגנען פון די סעקציע קומען פאר אונ-טערן אויפזיכט פון לאדזער מייסטער אין שווימען ה' עלסנער, די טרעניגנען פון זונטאג אין זגערזשער באסיין זענען איבערגעטראגען געווארן אויף שבת דער צוזאמענקונפט פון די מיטגלידער קומט פאר שבת 3 א זייגער אויף דעם באלוטער-פלאץ.

* * *

די פוסבאל יוניארען פון הכח האבען זיך געטראפען אין ערשטען פוסבאל מעטש מיט די יוניארען פון בר-כוכבא און געזיגט 3:5, די מאנ-שאפט וועט אין די מייסטערשאפט קעמפען אין פאלגענדען צוזאמענשטעל: קופערבערג, בלום, ליווטיק, סאלניק, האמפעל, שטיין, פריס, קריסקא, ציטראן II, שיוועק II און „אבעק“ האמפעל.

* * *

אויף די לעצטע זיצונג פון די פערוואלטונג פון לייכט-אטלעטישען פערבאנד, איז דער סעק-רעטאר פון הכח ה' פאסירמאן געוועהלט געווארן אלס צווייטער וויצע-פארזיצער פון פערבאנד, דאס איז דער ערשטער פאל דאס אין אויבענדערמאנ-טען פערבאנד זאל א ייד געוועהלט ווערען אויף אזא אמט.

שאסיי מייסטערשאפטען

פאר ציקליסטען פון די לאדזער קלובען

נעכטען זענען אויפן סטריקאווער שאסיי פארגעקומען די ציקליסטען-קלוב-מייסטערשאפטען פון די לאדזער קלובען, אין די מייסטערשאפטען האבען אנטיילגענומען 111 ציקליסטען פון 13 קלובען, דאס ערשטע ארט אין די מייסטערשאפט פון „ווימא“ האט דערגרייכט קאלאדזשעיטשעק אין דער צייט פון 3 שעה, 10 מינוט 56 סעקונדען.

דאס צווייטע ארט אין די מייסטערשאפט פון ל. ק. ס. האט פארנומען האפשניידער אין 3 שעה 11 מינוט.

דאס דריטע ארט אין די מייסטערשאפט פון ל. ט. ק. האט פארנומען אסמולסקי אין 3 שעה 11 מינוט און 26 סעקונדען.

דאס פירטע ארט אין די מייסטערשאפט פון „זיעדנאטשאנע“—וואלד.

דאס פינפטע ארט אין די מייסטערשאפט פון „רעסורסא“—חיענצעק

דאס זעקסטע ארט אין מייסטערשאפט פון פ. ט. צ.—שומטשאק.

די מייסטערשאפט פון מכבי האט דערגרייכט קאלסקי.

ראדיא - פראגראם

מאנטאג, דעם 18-טען מאי 1936

6.34 גימנאסטיק, 6.50 מוזיק (פליטען), 7.20 ידיעות, 7.40 מוזיק (פליטען), 8 אודיציע פאר שולען, 8.11 אודיציע פאר פאבאראנוצעס, 11.57 צייט-סיגנאל, 12.03 ידיעות, 12.15 מוזיק (פליטען), 12.25 קאנצערט, 1.10 הויזווירטשאפט, 1.15 בערג- און מאל-עכאס, 3.12 בערזע, 3.15 עקספארט, 3.20 ווארשאווער בערזע, 3.30 פליטען, 4.15 טריא, 4.45 סקעטש, 5 „דער קאמף מיט אומגליקספאלען ביי דער ארבייט“ — רעפעראט, 5.15 פאעזיע, 5.20 געזאנג, 6 קאנצערט, 6.30 „די פייגעל-אסיפה“ — דערצעלונג פאר קינדער, 6.45 פליטען, 6.55 אקטועלע שמועסען, 7.05 מוזיק, 7.20 רעקלאמע-קאנ-צערט, 7.35 ספארט, 7.44 ספארט-קאמוניקאט פון טארן, 8 זעלנערישע אודיציע, 8.30 לידער, 8.45 אווענד-ידיעות 9 מוזיק (פליטען), 9.30 ליטעראריש ער אווענד, 10 קאנ-צערט, 11 ידיעות און קאמוניקאטען, 11.05 ספארט-קאמוניקאט פון טארן, 11.07 מוזיק פון דער לאדזער „זשעמיאנסקא“.

בעפאלען א ייד

(—) נעכטען נאכמיטאג איז אויפן באלוטער-מארק בעפאלען געווארן דורך א גרופע לאבוזעס פון בעזאוסטען לאגער, דער צופעליג פערבייגעהענ-דיגער יוסף בראונבארד (מיעלטשארסקיעגא 15). בראונבארדען האבען די כוליגאנעס צושלא-גען מיט א אייזען, און אפטוהענדיג זייער שטיקעל ארבייט האבען זיי געמאכט ייברח.

דער ארויסגערופענער דאקטאר פון דער פאר-גאטאוויע האט ביים פעריואונדעטען בראונבארד פעסטגעשטעלט שווערע וואונדען פון גאנצען קער-פער און נאך ערטיילען הילף אפגעפיהרט א היים. די פאליציי פיהרט אנ'אויספארשונג.

געהיימניספולער טויט פון א יונגער פרוי

א מארד אדער זעלבסטמארד

(—) נעכטען אווענד איז די פאגאטאוויע פון רויטען קרייץ ארויסגערופען געווארן אויף נאוואי-פאלסקא-גאס 13, צו א פערסמ'טער לאקאטארין פון דעם הויז, סטאניסלאווא לאנג. דער דאקטאר האט פעסטגעשטעלט דעם טויט פון דער פרוי לאנג. ס'האט זיך ארויסגעוויזען, אז זי איז פערסמ'ט געווארען דורך „טויטען-קראפלעס“.

די אלארמירטע פאליציי פיהרט אנ'אויס-פארשונג, כדי פעסטצושטעלען, צי מען האט דא צו טון מיט א מארד אדער זעלבסטמארד.

מישא טראיאנאוו-אווענט אין זש. ט. ק.

שבת דעם 23. מאי 9 א זייגער אין ... קומט פאר אין דער יוד. געז. פאר לאנדקענ... (וואלטשאנסקא 35) א דיכטער-אווענד לכבוד ... ערשיינען פון בוך „אומעטיגע הארמאנטש...“ יונגען דיכטער מישא טראיאנאוו.

אין דעם אווענד נעמען אנטייל: יצחק ... נעלסאן, משה בראדערזאן, ח. י. בזשוסטאווסקי, ... ליב פוקס, ישראל ראבאן און דער מחבר ... דער אווענד האט ארויסגערופען אין שטאט ... קע פאראינטערעסירונג.

פון „אררט“

דער פראגראם „א וועלט מיט נסים“ אין ... ראזמאיטאשטשי האט ארויסגערופען אינטערעס ... לאדזער טעאטער-עולם. דער פראגראם ווערט ... זוכט. דער פרעכטיגער פראגראם „א וועלט מיט ...“ און דאס הארציגע שפילען פון די ארטיסטען ... שויכע מרים, ראפעל, דזשיגאן, שומאכער, אפענהיי... דיק, פולאווער רופט ארויס גרויסע התלהבות ביים ... ליקום, וואס בעגעגען די ארטיסטען מיט רויש... לאריסמענטען. פיל האט מיטגעווירקט דאס ... פרעקוועניץ, וואס די פרייזען פון בילעטען ... רעדוצירט געווארען.

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאנא 15, טעל. ...9-07
ספעציעל-ארצט פאר מענער - שוועכע, האנדלונג און סעקסועלע בערא...
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אווע...
זונטאג פון 9—1 פארמיטאג
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען

Doktór Z. Henrykowski
ספעציעל-ארצט פאר מענער - שוועכע, וועגערישע און הויט-קראנקהייטען
טראוגוטא 9, טעל. 262-98
נעמט אן פון 8—11 און פון 6—9 אווענד.
זונטאג פון 9 פריה ביז 12.30 בייטאג

Dr. med. Trepman
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט-קראנקהייטען.
בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע.
זאוואדזקא 6, טעל. 234-12
נעמט אן פון 8—11 פארמ., 2—4 נ"מ און 6—8 אוו.

Dolores Del Rio
היינט פרעמיערע!
די צושטראלטע סטיכיע
אין איהר בעסטער קרעאציע אלס טענצערין אין סופער-פילם א. נ.
CALIENTE די שטאט פון ליבע
סימפאניע פון געזאנג, טענץ און ליבע
רעוועלאציאנס-פרייזען אויף אלע סעאנסען
באלקאן 54 גר. | פלאץ I 1.09 זל. | פלאץ II 85 גר.
קלאנג-קינא CAPITOL זאוואדזקא 16

קליינע אנאנסען
1 זלאטי אנ'אנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

צו פערמיטען אנ'איינגעפיהרט ... מיט א שטוב. צו ערפאהרען ... אונטער „H. K.“

א געשעפטס-לאקאל אין ... פונקט איז איבערצוגעבען אין ... צו ערפאהרען ביי קינרוס, זאווא...

פערשידענעס

אנ'8טער סוויטער-מאשין אין ... צושטאנד צו פערקויפען ... וו. 8 ביי קאשניצקי.

איך וויל ארויסגעבען ... א 12-ער שטריק-מאשין. זיך צו ... זאפארט פולנאצנא 22, ביי ...

אכטונג! ווער עס וויל ... עלעגאנטסטע היטען צום ... אויך Hückel ווי אויך די בעסטע ... היטלעך, שילער-היטלעך בעקומט ... נור אין בעוואוסטען הוט-גע... „Szerlauns“ פיעטריקאווער 30 ... און איבערצייגט אייך! שפארט ... געשעפט געשלאסען.

Starszy Felczer JOSKOWICZ
פולנאצנא 4, טעל. ...58
נעמט אן טעגליך פון 8—11 און ...
טעגליך פאקען-שטעל... מיט פרישע קראוויאנס...

פרייע פאסטענס

עס ווערען געברויכט מיידלעך צו לייכטע ארבייט. צו ווענדען זיך אלטער מארק 11 אין דער דרוקעריי. 4994

ס'איז נויטיג א קוואליפיצירטער הויזען-וועסט-נייהער צו מענער-בעשטעלט פיעטריקאווער 307, וו. 23.

נויטיג א קוואליפיצירטע פערקוי-פערין אין שיך-געשעפט ביי ש. מארקא-ווימש, גלובנא 6.

ס'ווערט געזוכט אנ'ערשטקלאסיגער ארבייטער צו ערשטע סארט ארבייט מענער-בעשטעלט ביי פ א נ ק, פילסוד-סקיעגא 43.

לאקאלען

צו פערמיטען א געוועלב מיט א שטוב און א קוך צו ערפאהרען נארוטאוויטשא 24 ביים וועכטער.

א צימער צו פערמיטען מיט א בעזונ-דערען איינגאנג פיעטריקאווער 79 וו. 16.

זומער-וואוינונגען צו פערדינגען בעזונדערע שטובען און שטובען מיט קוכען אין א שעהנע ווילע מיט א זאגייניק, הינטער לאדז ביי סאקאלניקי. קלינגען טעלעפאניש 181-99 פון 7—10 אוו.

לעטשניצע פאר וועגערישע-קראנקע מענער - שוועכע און הויט-קראנקהייטען
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
פיעטריקאווער 45
טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אווענד.
פרויען און קינדער נעמט אן א פרויידאקטאר פון 11-1 און פון 5-7 אווענד.
א בעראטונג 3 זל.

Dr. med. GUSTAW KOHN
געוועזענער אסיסטענט פון דעם גינעקאלאגי-שען קליניק אין פאריז.
ספעצ. פאר פרויען - קראנקהייטען און שוואנגערשאפט).
ספעצ. פון היילען אונפרוכטבארקייט.
נעהמט אן אין לאדז
פילסודסקיעגא 51, טעל. 170-03
נעהמט אן פון 8—10 און פון 4—8 אווענט

Dr. med. G. GERSZTAJN
ספעציאליסט פאר אויגען קראנקהייטען
Traugutta 12, tel. 175-10
נעהמט אן פון 11-2 און פון 5 ביז 8.30 אוו. אונבעמיטעלטע— לעטשניצע פרייזען.

וויכטיג פאר פאבריקאנטען און האנדווערקער
שוויסונגען, מאשינען-טיילען און רעפעראטורען
פיהרט אויס ביליג
די מעכאנישע שלאסעריי
י. רעדער
11 ליסטאפאדא 11/13
(רוג זאכאדניא)

דער פאטאגראפישער אטעליער „FOTORYS“
אינה. ל. לאקס.
אל. קאשטשושקי 22 דורכגאנג
דורך פיעטריקאווער 79
פיהרט אויס אלער ארט פאטאגראפיעס צו פעספער, לעגיטימאציעס, פראמאציאנע ביבלער, מעטריקולעס חי אויף ליוט פערשריפט צו דער אוגעזוניע-משאלניע, צו זעהר בילינע פרייזען. פאסט-קארטען און פארטרעטען ווערען אויך אויסגעפערטיגט שעהן און גוט — צו קאנקורענץ פרייזען. —

DR. MED. J. Szreiber
כירורג
צוריקגעקעהרט
Narutowicza 9. tel. 122-95.
נעמט אן פון 2—3 נאכמ. און פון 5—7 אוו.

Dr. med. W. ŻADZIEWICZ
ספעציאליסט פאר אויערען, נאז, האלז און קעהלקאפף-קראנקהייטען
Piotrkowska 64, tel. 125-26.
נעמט אן פון 5—8 אווענד.

Dr. med. M. GLAZER
ספעציאליסט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען
ZACHODNIA 64, tel. 185-49
נעהמט אן פון 12—2 מיטאג און פון 7 ביז 8.30 אווענד.
זונטאג און חגאות פון 10—12 בייטאג

לעבענס-פערזיכערונגס-פאליסן
אינלענדישע און אויסלענדישע, אפילו פון גאנץ לאנג נישט געצאהלטע, קענען אייך האבען א געוויסען ווערט, אויב איהר וועט זיך ווענדען
Łódź Piotrkowska 145, m.5a
פערזענליך פון 4 ביז 7 נאכמ.

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט - קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער - שוועכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
פראנט, 1טער שטאק
נעהמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אווענט
זונטאג און יום טוב פון 9-1 נאכמיטאג.
ספעציעלער ווארטע - זאל פאר פרויען

Dr. J. Herszfinkiel
ספעציאליסט פאר קינדער-קראנקהייטען
נעמט אן אין דער לעטשניצע „פאמאץ“ (אלעקסאנדראווסקא 1)
און ביי זיך אינדערהיים
זשעלאנא 8a, טעל. 87-111.

Dr. med. Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען בלאז און אורין-קראנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעמט אן פון 9-11 און פון 6-8 אווענט.

Dr. M. ELJASBERG
Chirurg
PIOTRKOWSKA 80, tel. 117-87
צוריקגעקעהרט

...Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 24.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman